

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SLUČOVÁNÍ OBCÍ: EFEKTIVITA, PRÁVNÍ
RÁMEC A DOPAD NA MÍSTNÍ SAMOSPRÁVU
V ČR**

Autor práce: Tomáš Kubík, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Vladimír Kalina

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Kubík, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Slučování obcí: Efektivita, právní rámec a dopad na místní samosprávu v ČR

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Consolidation of Municipalities: Efficiency, Legal Framework, and Impacts on Local Governance in the Czech Republic

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

Vedoucí bakalářské práce Mgr. Vladimír Kalina

Datum zadání bakalářské práce: listopad 2024

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je analyzovat možnosti slučování obcí v České republice, zhodnotit právní rámec, posoudit dopady na fungování místní samosprávy a navrhnout doporučení pro optimalizaci tohoto procesu s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů.

Student: Tomáš Kubík, DiS.	11. 11. 2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Vladimír Kalina	11. 11. 2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9. 12. 2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	5. 12. 2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9. 12. 2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

Tomáš Kubík, DiS.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Vladimíru Kalinovi za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KUBÍK, T. *Slučování obcí: Efektivita, právní rámec a dopad na místní samosprávu v ČR*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2025. 66 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Vladimír Kalina

Klíčová slova: Slučování obcí, obec, spolupráce obcí, efektivita, právní rámec

Bakalářská práce se zabývá komplexním zkoumáním možností redukce počtu obcí v České republice a jejími dopady na místní samosprávu. Cílem je analyzovat názory sdružení místních samospráv, odborníků na dané téma a široké veřejnosti na problematiku slučování obcí a navrhnout doporučení pro optimalizaci tohoto procesu.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část poskytuje přehled o konceptech centralizace a decentralizace, přínosech a rizicích slučování obcí a legislativních rámcích ovlivňujících místní samosprávu. Praktická část se zaměřuje na dotazníkové šetření mezi širokou veřejností, jehož výsledky jsou systematicky vyhodnoceny s ohledem na pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání a místo pobytu respondentů. Závěry práce představují souhrnný pohled na efektivitu správy obcí a doporučení pro jejich budoucí optimalizaci.

ABSTRACT

KUBÍK, T. Consolidation of Municipalities: Efficiency, Legal Framework, and Impact on Local Governance in the Czech Republic. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2025. 66 pages. Bachelor's Thesis Supervisor: Mgr. Vladimír Kalina.

Keywords: Municipal mergers, municipality, inter-municipal cooperation, efficiency, legal framework

The bachelor's thesis focuses on a comprehensive examination of the possibilities of reducing the number of municipalities in the Czech Republic and its impacts on local self-government. The aim is to analyze the opinions of local government associations, experts on the topic, and the general public regarding the issue of municipal mergers and to propose recommendations for optimizing this process.

The thesis is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part provides an overview of the concepts of centralization and decentralization, the benefits and risks of municipal mergers, and the legislative frameworks affecting local self-government. The practical part focuses on a survey conducted among the general public, with the results systematically evaluated based on the respondents' gender, age, highest level of education, and place of residence. The conclusions of the thesis offer a comprehensive perspective on the efficiency of municipal administration and recommendations for its future optimization.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Formování obcí v českých zemích.....	12
2.1 Počátky obcí a vývoj v Habsburské monarchii	12
2.2 Vývoj po vzniku Československé republiky	14
2.3 Obce v protektorátu Čechy a Morava	15
2.4 Vývoj obcí mezi roky 1945 - 1989	15
2.5 Vývoj místní samosprávy po listopadu 1989	15
3 Obce a její slučování v současném právním řádu	17
3.1 Ústavní základ.....	17
3.2 Území obce.....	18
3.3 Orgány obce	19
3.3.1 Zastupitelstvo obce.....	19
3.3.2 Rada obce	19
3.3.3 Starosta.....	20
3.3.4 Obecní úřad	20
3.3.5 Osadní výbor	20
3.4 Spolupráce obcí.....	20
3.4.1 Dobrovolný svazek obcí.....	21
3.5 Sloučení obcí.....	22
4 Organizace veřejné správy	24
4.1 Centralizace a decentralizace	24
5 Návrhy na redukce obcí v České republice.....	25
5.1 Návrh Národní ekonomické rady vlády	25
5.2 Návrh TOP09 na optimalizaci samospráv.....	27
5.3 Názory ekonomů	28
6 Negativní stanoviska ke slučování obcí	29

6.1	Stanoviska místních samospráv	29
6.2	Další argumenty proti slučování obcí	30
7	Dotazníkové šetření.....	32
7.1	Úvod dotazníkového šetření.....	32
7.2	Analýza a vyhodnocení získaných dat	33
7.3	Závěry dotazníkového šetření	50
8	Dopady případného slučování obcí a návrhy na optimalizaci tohoto procesu.....	52
8.1	Dopady případného slučování obcí.....	52
8.1.1	Ekonomické dopady	52
8.1.2	Organizační dopady	52
8.1.3	Sociální dopady	52
8.1.4	Politické dopady	53
8.2	Návrhy s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů	53
	Závěr	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	62
	Seznam tabulek a grafů	63
	Seznam příloh.....	64
	Přílohy	65

Úvod

Problematika počtu obcí v České republice je dlouhodobě předmětem odborné debaty, a to zejména z hlediska jejich efektivity a ekonomické udržitelnosti. V současnosti je v ČR přes šest tisíc obcí, což ji řadí mezi země s nejvyšším počtem samosprávných jednotek v Evropě. Tato fragmentace veřejné správy s sebou přináší řadu výzev, ať už se jedná o efektivní poskytování veřejných služeb, finanční udržitelnost menších obcí nebo o schopnost obcí čelit stále rostoucím nárokům na veřejnou správu v oblastech jako jsou školství, sociální služby, infrastruktura a další.

V posledních letech se diskuse o slučování obcí znovu rozproudila, a to především se snahou současné vlády premiéra Petra Fialy konsolidovat veřejné finance. V souvislosti s tím byly publikovány návrhy, které vzešly od Národní ekonomické rady vlády (NERV). Ta ve svých zprávách doporučila nucené slučování obcí s méně než tisíci obyvateli jako cestu ke zvýšení efektivity a úspor ve státním rozpočtu. Podobné návrhy vzešly také od vládní strany TOP09 a předsedy jejího poslaneckého klubu Jana Jakoba.

Na druhé straně však existují kritici nuceného slučování, kteří varují před možnými negativními důsledky. Mezi hlavní obavy patří ztráta místní identity a autonomie, které jsou pro mnoho obyvatel venkovských oblastí klíčové. Malé obce jsou často vnímány jako základní jednotky demokracie, kde občané mají blízký kontakt se svými volenými zástupci, což jim dává pocit většího vlivu na rozhodovací procesy. Kritici rovněž upozorňují na riziko, že sloučením do větších celků dojde k oslabení lokálních vazeb a komunitního života.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat možnosti slučování obcí v České republice, zhodnotit, zda je právní rámec, který je účinný k datu odevzdání práce dostatečný, posoudit dopady na fungování místní samosprávy a navrhnout doporučení pro optimalizaci tohoto procesu s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů. Slučování obcí je v České republice velmi kontroverzní téma, na kterém je obtížné najít shodu jak mezi politickou reprezentací, tak mezi odborníky. Zatímco jedna strana argumentuje ekonomickým prospěchem a modernizací veřejné správy v období technologického pokroku, druhá strana zastává tradiční uspořádání venkova a odmítá změny, které považuje za nežádoucí.

Práce představila tři hlavní postoje ke slučování obcí: postoj organizací a politických uskupení, které navrhuje slučování obcí, postoj organizací sdružujících místní samosprávy a občanský postoj vyjádřený prostřednictvím dotazníkového šetření.

V první, teoretické části byla analyzována odborná literatura se zaměřením na historii obcí v českých zemích, obecní zřízení, právní rámec upravující fungování obcí a jejich orgány. Dále byly uvedeny možnosti sloučení obcí podle současného právního řádu a možnosti jejich spolupráce na bázi dobrovolného svazku obcí.

Pozornost byla také věnována konceptům centralizace a decentralizace. Následně byly představeny návrhy na slučování obcí včetně argumentů příznivců i odpůrců tohoto procesu. Dále byly rozebrány konkrétní návrhy na optimalizaci počtu obcí, včetně návrhů Národní ekonomické rady vlády a politických návrhů strany TOP09. Teoretická část tak poskytuje komplexní pohled na problematiku slučování obcí, jeho potenciální přínosy a rizika, která zmiňují oponenti a příznivci.

Praktická část práce se věnovala dotazníkovému šetření, jehož cílem bylo zjistit občanský postoj k otázce slučování obcí. Dotazník byl distribuován prostřednictvím sociálních sítí. Pojem „široká veřejnost“, který je v práci užíván, označuje každou osobu, která dotazník vyplnila. Tento dotazník nebyl nijak omezen a mohl jej vyplnit každý.

Výzkumné otázky byly formulovány tak, aby bylo možné na základě získaných odpovědí vyvodit relevantní závěry a následná doporučení. Odpovědi byly systematicky vyhodnoceny na základě segmentace respondentů podle věku, pohlaví, velikosti obce, ve které žijí, a jejich nejvyššího dosaženého vzdělání.

V závěru práce byla navržena doporučení pro optimalizaci fungování obcí s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů. Doporučení se týkala zejména kroků, které by mohly obce motivovat ke slučování, jelikož hlavním doporučením autora bylo, že by obce neměly být slučovány centrálním rozhodnutím.

Práce si nekladla za cíl hodnotit návrhy na slučování obcí z hlediska jejich ekonomického dopadu na veřejné rozpočty nicméně by mohla sloužit jako podklad pro případné politické rozhodnutí, ve kterém se, ač v omezené míře, odráží názor veřejnosti na tuto problematiku.

2 Formování obcí v českých zemích

2.1 Počátky obcí a vývoj v Habsburské monarchii

Vznik obecní samosprávy na území českých zemí má své historické kořeny v období feudalismu, kdy byla veřejná moc výrazně ovlivňována vlastnictvím půdy. V této době bylo běžné, že vlastníci půdy zároveň vykonávali funkce správní a soudní, což posilovalo jejich postavení. Vývoj obecní správy se úzce pojil s feudálním systémem, kde poddanství bylo základním rysem organizace společnosti. Významným krokem bylo zrušení poddanství a roboty v roce 1781, což se projevilo jako zásadní zlom v rozvoji obecní samosprávy. Tento krok odstranil středověkou závislost poddaných na vrchnosti a připravil půdu pro modernější pojetí veřejné správy.

Zvláštní postavení mezi feudálními obcemi měla královská města, která se vyznačovala určitými prvky samosprávy již v době feudalismu. Královská města, na rozdíl od běžných poddanských obcí, mohla spravovat své záležitosti autonomněji, a to díky privilegiím, které jim poskytoval panovník. Tato města měla právo volit vlastní orgány a měla určité pravomoci v oblasti správy a soudnictví. I když tato autonomie byla omezená a podléhala rozhodnutím panovníka, přesto můžeme v královských městech nalézt rané formy samosprávy, které se staly předchůdcem moderních obecních správ.¹

Královská města byla právně i správně vyjmuta ze zemské správy, a místo toho podléhala přímo králi, což jim dávalo zvláštní postavení v rámci správního systému. Města, která měla status královských měst, měla širokou samosprávu, například měla právo vydávat vlastní zákony, ukládat svým obyvatelům daně, a dokonce měla povinnost organizovat městskou obranu. To znamenalo, že města musela nejen udržovat brannou moc, ale i zajistit pravidelný výběr daní a dalších příjmů pro správu města.

Základem městské správy byla městská rada, která se skládala z radních. Tyto osoby byly jmenovány králem. Zejména ve středověku se situace měst zlepšila, nebyla tolik závislá na státní moci a mohla si, zejména ve svých organizačních záležitostech, rozhodovat sama. Rada města tak zajišťovala správu městských záležitostí, přičemž její členové nesli odpovědnost za správu městského majetku, výkon soudní moci a správu místní ekonomiky. Tento model správy byl postupně upravován a reformován. V období absolutismu došlo k postupné centralizaci. Na konci 18. století císař Josef II. provedl

¹ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6. s. 13

reformu městské správy, která vedla ke vzniku magistrátů. Tyto magistráty se staly státními úřady, a tím došlo ke snížení míry samosprávy královských měst, které nově podléhaly zemské správě.²

Moderní historie obecní samosprávy v českých zemích začala až po revolučních událostech roku 1848, které přinesly zásadní změny v oblasti veřejné správy. Prvním krokem k zavedení obecní samosprávy byla petice, kterou občané podali dne 11. března 1848 během shromáždění ve Svatováclavských lázních v Praze. Tato petice požadovala vytvoření obecního zřízení, které by občanům zajistilo právo volit své zástupce do obecních orgánů a svobodně rozhodovat o veřejných záležitostech. Petice se výrazně opírala o snahu občanů získat větší kontrolu nad místními záležitostmi a omezit vliv státu na správu obcí.

První petice občanů vyjadřovala požadavky na vytvoření samostatných obecních orgánů. Následovala druhá petice z 29. března 1848, která specifikovala další podmínky pro fungování obecní správy. Tato druhá petice byla důležitým dokumentem, který ovlivnil přípravu prvních legislativních reforem týkajících se obecní správy. V reakci na tyto požadavky vydal kabinet císaře 8. dubna 1848 list, který se zabýval zavedením samostatné správy obcí a upravoval základní pravidla pro fungování místních orgánů.

Významné byly také ústavní návrhy, které se objevily v roce 1848, konkrétně návrh ústavy kroměřížské. Tento dokument obsahoval klíčové body týkající se obcí, včetně zajištění jejich samosprávy v rámci tehdejšího rakouského právního řádu. Samospráva obcí byla v návrhu popsána jako autonomní ve všech otázkách, které se týkaly místního zájmu. Návrh ústavy tak obcím zajišťoval právo spravovat své záležitosti v rámci zákonů říše, přičemž jejich autonomie byla respektována. Tento návrh také přiznával každé obci právo volit své představitele.³

Kroměřížský návrh, který byl vypracován, však nebyl nikdy přijat, neboť byl rozpuštěn ústavodárný sněm na základě císařského manifestu. Přesto následně vstoupila v platnost březnová oktrojovaná ústava ze 4. března 1849, která se v § 33 zabývala otázkami obcí a přinášela určitá ustanovení týkající se jejich správy. Na základě této ústavy byl přijat i zákon z 17. března 1849, č. 170 ř. z., který se zaměřil na zavedení

²KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6, s. 14

³ HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J.; DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátku státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-906-5, s. 245–246

právní úpravy obcí. Tento zákon měl především vyřešit problematiku obecních správ a položil základní principy pro následující legislativní úpravy obcí. „Přirozená“ působnost obcí byla definována jako všechno, co se přímo dotýká zájmů obce a co v rámci její správy měla sama obec řešit. Zákon předpokládal, že obce by se měly samy spravovat, přičemž bylo důležité, aby plnily veřejné úkoly, které jim byly stanoveny zákonem.

Zároveň bylo v tomto zákoně rozlišováno mezi obecními a krajskými úřady. V § 7 tohoto zákona byla obecně stanovena působnost obcí, přičemž se rozlišovalo mezi jejich přenesenou působností, která spočívala v plnění určitých veřejných úkolů stanovených zákonem, a samostatnou působností, která zahrnovala záležitosti, jež obec spravovala samostatně na základě místních potřeb.⁴

2.2 Vývoj po vzniku Československé republiky

Vznik Československé republiky byl oficiálně vyhlášen zákonem č. 11 Sb. ze dne 28. října 1918. Zákon byl schválen Národním výborem československým a je znám jako recepční. Recepční zákon znamenal, že veškeré dosavadní právní normy, tedy zemské a říšské zákony, zůstaly dočasně v platnosti. To znamená, že všechny úřady – samosprávné, státní i zemské, včetně obcí, pokračovaly ve své činnosti podle těchto dřívějších zákonů, dokud nebyly nahrazeny novými československými zákony. Tento krok zajišťoval kontinuitu mezi starým rakouským a uherským právním řádem a nově nastoleným československým právním systémem. Šlo o zásadní právní opatření, které mělo umožnit přechod od habsburského systému k nezávislému státu, a zároveň zajistit fungování státní správy bez větších výpadků.⁵

Po roce 1918 došlo k úpravám zemských obecních řádů. Obecní výbory byly nahrazeny obecními zastupitelstvy, která nově měla větší pravomoci, a vedoucími představiteli obcí zůstali radní a starostové. Jednou z významných změn byla i centralizace, která se projevila zejména v roce 1933, kdy byla volba starosty podmíněna souhlasem Ministerstva vnitra. Na Moravě a ve Slezsku získala některá města statutární postavení (např. Jihlava, Kroměříž, Znojmo).⁶

⁴KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6 s. 16

⁵Tamtéž s. 18

⁶KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001*, Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-272-X s. 41

2.3 Obce v protektorátu Čechy a Morava

V období po 15. březnu 1939 došlo v místní veřejné správě k zásadním změnám, které byly ovlivněny zavedením nacistické okupace a přechodu na totalitní způsob vládnutí. Tento přístup se projevil nejen germanizací, ale také snahou odstranit demokratická pravidla fungování veřejné správy. Obce byly podrobeny postupné likvidaci samosprávného principu a procesům centralizace a byrokratizace.

Právně byl tento proces řízen hlavně nařízením protektorátní vlády a Ministerstva vnitra, jehož opatření měla vést ke zjednodušování správy. Například vládní nařízení ze dne 22. června 1940 č. 108 Sb. zavedlo opatření pro změny hranic obcí a úpravu jejich územního uspořádání.⁷

2.4 Vývoj obcí mezi roky 1945–1989

Po konci 2. světové války byly na území Československé republiky zřízeny národní výbory. Ty kopírovaly prvorepublikové rozložení správy, tedy národní výbory místní, okresní a zemské. Jejich působnost zahrnovala jak samosprávu, tak státní správu. Nejvyšším orgánem obce bylo plénium, to se skládalo ze zvolených občanů tzv. poslanců. Obecní úřady tedy byly nahrazeny úřady místního národního výboru.⁸

V období totalitního komunistického režimu byla obecní samospráva ještě mnohokrát reformována. Hlavní slovo ve státní správě a samosprávě obcí měla, stejně jako tomu bylo napříč všemi oblastmi života v Československu, Komunistická strana Československa. Její čelní představitelé ještě v 80. letech 20. století připravovali reformu místní správy, avšak k zásadním změnám došlo až po změně režimu po listopadových událostech 1989.⁹

2.5 Vývoj místní samosprávy po listopadu 1989

Po převratu v roce 1989 bylo zřejmé, že nová politická reprezentace je nakloněna zcela jiným změnám, než byly zamýšleny v minulém režimu. Reforma místní samosprávy neměla být prováděna na bázi národních výborů ale na principech, které se vracely k prvorepublikové tradici místních samospráv. Ústavním zákonem z roku 1990 byly definovány základní územně samosprávné jednotky. Obce byly definovány jako

⁷ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6. s. 25

⁸ HRADECKÝ, T., HORÁK, P., BOŠTÍK, P., *České, slovenské a československé dějiny 20. století IX*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2014. ISBN 978-80-7405-362-7. s. 89-112

⁹ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6. s. 46

samosprávné společenství občanů, které vlastní a hospodaří s vlastním majetkem a jejich hlavním příjmem jsou daně a poplatky. Tato právní úprava je v podstatě v nezměněné podobě součástí právního řádu České republiky.¹⁰

¹⁰ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-73-6, s. 46-47

3 Obce a jejich slučování v současném právním řádu

3.1 Ústavní základ

Ústavní základ pro postavení obcí je obsažen v sedmé hlavě Ústavy, která stanoví principy územní samosprávy. Hlavním legislativním předpisem, který detailně upravuje právní rámec pro obce, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který nahradil starší zákon č. 367/1990 o obecním zřízení. Tento zákon definuje obce jako územní samosprávné celky, s právem vykonávat samosprávu a s jasně vymezenými kompetencemi a povinnostmi. V článku 99 Ústava specifikuje, že územní samosprávu tvoří obce a kraje, přičemž tyto celky mají určité ústavní právo na samostatné řízení místních záležitostí. Zároveň je obcím přiznána právní subjektivita, což znamená, že mají schopnost jednat jako samostatné právnické osoby. Tento základ samosprávy dává občanům v obci možnost zapojit se do jejího řízení a rozhodovat o věcech týkajících se místního rozvoje a správy veřejných záležitostí.

Samostatná působnost, podle úpravy v článku 101, odstavec 4 Ústavy, umožňuje obcím řešit záležitosti nezávisle na státních orgánech, přičemž jejich úloha je orientována na plnění potřeb místního obyvatelstva. Právní postavení obcí je založeno na principu, že územní samospráva má být realizována s ohledem na všestranný rozvoj péče o potřeby občanů. Obce tak mohou v rámci své působnosti spravovat veřejné záležitosti, nakládat s vlastním majetkem a uzavírat právní smlouvy, což posiluje jejich autonomii v rámci stanoveném zákonem.

Některé úkony státní správy mohou být svěřeny orgánům obcí. Obce mají tzv. samostatnou působnost, která jim umožňuje spravovat záležitosti místního významu, a také přenesenou působnost, při níž plní úkoly státní správy, které jim byly svěřeny. Tento model dvojí působnosti obcím umožňuje být aktivními aktéry ve správě veřejných záležitostí, přičemž musí respektovat právní rámec daný státem.

Obce jsou zavázány pečovat o všestranný rozvoj svého území a reagovat na potřeby a zájmy občanů, což zahrnuje oblast veřejného pořádku, sociálních služeb a dalších veřejných zájmů. Tento veřejný zájem představuje aktivity, které mají za cíl podporovat blaho a rozvoj místní komunity, a zahrnuje různé aspekty, od bezpečnosti až po životní prostředí. Zákon obcím ukládá povinnost vykonávat veřejné funkce s ohledem na veřejný zájem a zajišťovat služby, které nejsou výhodné pro jednotlivce, ale jsou nezbytné pro společnost jako celek.

Kromě toho jsou obce povinny spravovat svůj majetek a finance transparentně a účelně. Rozpočet obce je podroben schvalování místními zastupiteli a jeho plnění je kontrolováno příslušnými krajskými úřady. Tento systém finanční kontroly je navržen tak, aby zajistil, že hospodaření obce probíhá v souladu s veřejným zájmem a v rámci právních předpisů.¹¹

V současné Ústavě není explicitně vymezeno, že není možné obce slučovat bez jejich souhlasu, jak tomu bylo v minulosti. Ústava upravuje, že: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem.“¹²

Evropská charta místní samosprávy se však zmiňuje, že hranice obcí nelze měnit před vyjádřením názoru občanů obce referendem. Změny v hranicích obcí nebo jejich slučování z centrální úrovně tedy Ústava přímo nezmiňuje, avšak ani explicitně nezakazuje. Tyto změny by bylo možné provést na základě schválení zákona k tomu určeného anebo novelizací zákonů již platných. Všechny tyto změny by ale měly počítat s konzultací ze strany obyvatel dotčených obcí.¹³

3.2 Území obce

Území obce je v zákoně č. 128/2000 Sb., díl 3 definováno jako základní samosprávná jednotka tvořená konkrétními katastrálními územími. Obec má název, který zajišťuje její jednoznačnou identifikaci. Zvolení názvu je podmínkou při založení nové obce, při jejím sloučení nebo oddělení. Ke změně názvu obce je nutný souhlas Ministerstva vnitra.

Obec může být rozdělena na jednotlivé části, z nichž každá má své jedinečné jméno. Tyto části obce nejsou samostatnými územními jednotkami, ale pouze evidenčními. Jednotlivé části zahrnují budovy, které jsou označeny popisnými (nebo evidenčními) čísly v rámci jedné číselné řady. O rozhodnutí týkající se vzniku, změny názvu nebo zániku části obce rozhoduje obecní zastupitelstvo v rámci své samostatné působnosti.

¹¹ PRŮCHA, P. *Místní správa*. Brno: Masarykova univerzita., 2018. ISBN 978-80-210-9007-1 s. 56-99

¹² 1/1993 Sb., Ústava, články 99 a 100

¹³ JEŽEK, J.; MALAST, J.; KOPECKÝ, M.; a KAŇKA, L. *Spolupráce obcí a měst: české a evropské přístupy ke slučování obcí a meziobecní spolupráci*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015. ISBN 978-80-261-0698-2 s. 61

O každém rozhodnutí týkajícím se části obce je zastupitelstvo povinno informovat Ministerstvo vnitra, Český úřad zeměměřický a katastrální a příslušný katastrální úřad. Ministerstvu vnitra se zasílá kopie usnesení zastupitelstva, zatímco katastrálním úřadům je kromě usnesení zaslán také mapový podklad s označenými čísly popisnými nemovitostí v nově vznikající nebo zanikající části obce.¹⁴

3.3 Orgány obce

Orgány obce v České republice jsou strukturovány tak, aby reprezentovaly zájmy obyvatel a zároveň zajišťovaly plnění veřejných úkolů. Každý z těchto orgánů má specifickou roli a pravomoci, které společně přispívají k naplnění poslání obce jako základní jednotky územní samosprávy. Právě efektivitě, nutnosti těchto orgánů a finanční náročnosti pro veřejné rozpočty se bude práce v pozdější části věnovat.

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem obce, který je tvořen volenými zástupci občanů obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven v závislosti na velikosti obce a je volen na základě výsledků komunálních voleb konaných každé čtyři roky. Zastupitelstvo obce vykonává samostatnou působnost obce a rozhoduje o zásadních otázkách týkajících se fungování obce. Mezi hlavní pravomoci zastupitelstva patří schvalování rozpočtu obce, územního plánu, obecně závazných vyhlášek a obecních nařízení. Dále rozhoduje o majetkových otázkách, hospodaření s majetkem obce a strategických otázkách rozvoje obce. Zastupitelstvo také rozhoduje o případném sloučení s jinou obcí.¹⁵

3.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce, který je volen zastupitelstvem obce z jeho členů, a to ve všech obcích, které mají více než 15 zastupitelů. V menších obcích (do 15 zastupitelů) rada obce neexistuje a její funkce jsou nahrazeny přímo zastupitelstvem obce. Rada obce plní funkci jakéhosi „vládního kabinetu“ obce a je odpovědná za každodenní řízení obce. Rada rozhoduje o záležitostech, které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu, a zajišťuje provádění jeho usnesení. Mezi její pravomoci patří například správa obecního majetku, schvalování interních předpisů a nařízení obce, řízení obecního úřadu a jmenování vedoucích obecních organizací.

¹⁴ Zákon 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ BALÍK, S. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978 80-247-2908-4.

3.3.3 Starosta

Starosta je představitelem obce a zastupuje ji navenek. Volí jej zastupitelstvo obce ze svých členů.¹⁶ Starosta má klíčovou roli v rámci obecní samosprávy a zároveň vykonává některé úkoly státní správy, které jsou obci přeneseny. Starosta svolává a řídí jednání zastupitelstva a rady obce, pokud rada obce existuje. Je odpovědný za výkon usnesení těchto orgánů a za zajištění každodenního chodu obce. Starosta také odpovídá za krizové řízení a plní funkci statutárního orgánu obce, což znamená, že jedná jménem obce a činí právní úkony.¹⁷

3.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je výkonným orgánem obce, který zajišťuje administrativní a organizační zázemí pro výkon samostatné i přenesené působnosti. Obecní úřad se skládá z různých odborů a oddělení, které plní konkrétní úkoly a poskytují veřejné služby občanům. Malé obce toto dělení obvykle nemají. Vedoucím obecního úřadu je starosta, pokud není v obcích s rozšířenou působností jmenován tajemník, který pak řídí činnost úřadu a odpovídá za jeho chod. Obecní úřad zabezpečuje úkoly, které jsou obci svěřeny zákonem nebo na základě rozhodnutí zastupitelstva a rady obce.¹⁸

3.3.5 Osadní výbor

Osadní výbor je institut zřizovaný zastupitelstvem obce, nejde tedy o orgán obce v pravém smyslu. Je to minimálně 3 členné uskupení občanů části obce, kteří mají v místě trvalý pobyt. Jeho zřízení je možné vždy, pokud se na tom usnese zastupitelstvo obce. Členy osadního výboru určuje zastupitelstvo obce. Předseda osadního výboru je jmenován zastupitelstvem z členů výboru. Hlavními úkoly osadního výboru je předkládat zastupitelstvu obce návrhy ke zlepšení kvality života v místě, vyjadřovat se k rozpočtu obce a jiné. Předseda výboru má také právo promluvit na zastupitelstvu obce.¹⁹

3.4 Spolupráce obcí

Vzájemná spolupráce mezi obcemi je v současné době stále častějším a žádoucím jevem. Současná právní úprava umožňuje spolupráci i sloučení obcí. Zejména pak zákon o obcích č. 128/2000 Sb. přesně vymezuje povinnosti a práva obcí při sloučení a

¹⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5. s. 46

¹⁷ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3. s. 147-152

¹⁸ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 207-209

¹⁹ Zákon 128/2000 Sb.

spolupráci. Obce se do různých forem partnerství pouštějí nejen kvůli sdílení nákladů a efektivnějšímu využívání zdrojů, ale také proto, že jim to přináší řadu dalších výhod. Společnými silami totiž dokážou lépe reagovat na potřeby svých občanů a zajistit pro ně širší spektrum veřejných služeb, než by bylo možné v případě, že by každá obec samostatně nesla veškeré finanční a organizační břemeno.

3.4.1 Dobrovolný svazek obcí

Dobrovolný svazek obcí, upravený v § 49 až 53 zákona, představuje zákonem preferovanou formu spolupráce mezi obcemi. Tento typ svazku, také označovaný jako "svazek obcí", umožňuje obcím sdružovat se za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Spolupráce v rámci svazku se však týká pouze samostatné působnosti obcí, nikoliv přenesených kompetencí. Obce mohou zakládat nové svazky nebo vstupovat do těch již existujících, přičemž členy mohou být pouze obce.

Svazek obcí je právnickou osobou, která vede vlastní účetnictví a může spravovat jak svěřený majetek od členských obcí, tak svůj vlastní. Zákon stanovuje, že svazek nabývá právní osobnosti zápisem do rejstříku svazků obcí vedeného krajským úřadem podle sídla svazku. Tento rejstřík obsahuje základní údaje o svazku, včetně názvu, sídla, předmětu činnosti a orgánů, které svazek zastupují. Zakládací smlouva o vytvoření svazku je veřejnoprávní smlouvou, případné spory ze smlouvy rozhoduje správní orgán.

Předmět činnosti svazku obcí může zahrnovat širokou škálu oblastí, jako je školství, zdravotnictví, kultura, ochrana životního prostředí, komunální služby a další. Stanovy svazku, které jsou přílohou zakládací smlouvy, musí obsahovat název a sídlo členů, předmět činnosti, strukturu orgánů a způsob rozhodování.

Dále zákon umožňuje občanům obcí sdružených ve svazku práva, jako je účast na zasedáních orgánů svazku a přístup k jeho dokumentům. Nejvyšším orgánem svazku je jakási obdoba zastupitelstva tvořená starosty sdružených obcí. Tento orgán se nazývá valná hromada nebo také shromáždění starostů. Výkonnou složku svazku uskutečňuje výkonná rada neboli také správní výbor.²⁰ Přezkum hospodaření svazku za uplynulý kalendářní rok může provádět krajský úřad nebo auditor, přičemž náklady na audit hradí svazek ze svého rozpočtu. Při spolupráci s právníckými nebo fyzickými osobami mohou obce využívat občanskoprávní smlouvy, jako je smlouva o společnosti, což umožňuje

²⁰ VAJDOVÁ Z.; ČERMÁK, D. a ILLNER M. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního řízení v roce 1990*. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 2006. ISBN 80-7330-086-9.

například členství ve Svazu měst a obcí ČR. Přeshraniční spolupráce s obcemi z jiných států je rovněž možná, pokud se týká činností, které odpovídají předmětu činnosti svazku.²¹

Dobrovolná sdružení obcí jsou tedy často alternativou k jejich slučování, které velká část obcí odmítá. Negativní částí těchto sdružení je však fakt, že jsou závislé na politické reprezentaci obcí, a tak po výměně lídrů může dojít k utlumení jejich aktivit nebo úplnému zrušení.²²

3.5 Sloučení obcí

Sloučení obcí představuje jeden z klíčových způsobů změny území obcí, který je upraven § 19 zákona o obcích. Jedná se o proces, při kterém dochází ke spojení dvou nebo více obcí, jež se následně stanou jednou novou správní jednotkou. K sloučení mohou přistoupit pouze sousedící obce, a to na základě vzájemné dohody formou veřejnoprávní smlouvy. Rozhodnutí o sloučení obcí je v kompetenci zastupitelstev jednotlivých obcí. Pokud je dohoda schválena, následuje třicetidenní lhůta pro veřejné oznámení záměru. V případě, že v této lhůtě není podán návrh na místní referendum, mohou obce pokračovat v procesu sloučení.

Obsah dohody o sloučení obcí je definován tak, aby zahrnoval všechny zásadní prvky, nutné pro právní a administrativní účinnost tohoto procesu. V první řadě je třeba v dohodě uvést identifikaci všech slučovaných obcí, což zahrnuje název každé z nich, identifikační číslo a jméno jejich zástupců. Další náležitostí je určení data, ke kterému dojde k samotnému sloučení, přičemž zákon stanoví, že tento okamžik musí připadat na první den nového kalendářního roku.

Nedílnou součástí dohody je také dohoda na názvu nově vzniklé obce a na určení jejího sídla. Pokud se obce na názvu nedohodnou, je rozhodnutí o něm přeneseno na Ministerstvo vnitra. Dohoda musí dále specifikovat, které právní předpisy vydané

²¹ MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika meziobecní spolupráce v ČR. Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-meziobecní-spoluprace-v-cr-priklady-dobre-praxe-a-doporučení-pro-realizaci-meziobecní-spoluprace.aspx>

²² TRHLÍNOVÁ, K., Z., *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5. s. 159

původními obcemi budou nadále platit v nově vzniklé obci, a zahrnuje i výčet jednotlivých katastrálních území, která po sloučení obec obsáhne.²³

Součástí je také dohoda o přechodu majetku, finančních prostředků a závazků, aby bylo zajištěno, že veškerý majetek i povinnosti původních obcí budou přesně definovány a spravovány v rámci nové obce. Závěrečnou položkou dohody je doložka, která potvrzuje, že dohoda splňuje veškeré požadavky stanovené příslušnými právními předpisy, a tedy formálně i obsahově odpovídá všem zákonným podmínkám.²⁴

Pokud je podán návrh na místní referendum ohledně sloučení, je nutné, aby referendum proběhlo a vyjádřilo souhlas s navrhovaným sloučením. Referendum upravuje zákon o místním referendu, který stanoví, že přípravný výbor složený z alespoň tří občanů může podat návrh na jeho vyhlášení. Rozhodnutí referenda je platné, pokud jej schválí nadpoloviční většina oprávněných voličů.²⁵

Po schválení dohody o sloučení zanikají původní obce a jejich právním nástupcem se stává nově vzniklá obec. Dohoda je následně oznámena příslušným úřadům, včetně Ministerstva vnitra a katastrálního úřadu. Nová obec má nárok na příjmy z daní dle zákona o rozpočtovém určení výnosů daní, přičemž hlavními faktory pro přerozdělení jsou počet obyvatel a rozloha území.

Po vzniku nové obce se do jejího zastupitelstva konají nové volby. Do jejich uspořádání může Ministerstvo vnitra jmenovat správce obce. Starosta poté žádá krajský úřad o zaslání návrhu na vyhlášení voleb Ministerstvu vnitra, které je následně vyhlásí do 30 dnů od obdržení návrhu.

Tento proces sloučení obcí přináší jak právní, tak administrativní změny, které umožňují obcím sjednotit řízení a efektivněji využívat zdroje i služby pro občany.²⁶

²³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 161-163

²⁴ MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika meziobecní spolupráce v ČR. Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-meziobecnni-spoluprace-v-cr-priklady-dobre-praxe-a-doporuceni-pro-realizaci-meziobecnni-spoluprace.aspx>

²⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

²⁶ MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika meziobecní spolupráce v ČR. Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-meziobecnni-spoluprace-v-cr-priklady-dobre-praxe-a-doporuceni-pro-realizaci-meziobecnni-spoluprace.aspx>

4 Organizace veřejné správy

4.1 Centralizace a decentralizace

Centralizace a decentralizace jsou dva základní modely organizační struktury, které popisují, jakým způsobem je rozdělena moc a rozhodovací pravomoci uvnitř systému veřejné správy. Zatímco centralizace soustřeďuje rozhodování do jednoho hlavního bodu, decentralizace pravomoci rozděluje mezi více úrovní nebo regionálních jednotek.

Centralizace

Centralizace znamená, že klíčové rozhodovací pravomoci jsou soustředěny na jednom centrálním místě. Tento model zajišťuje jednotné rozhodování, což je výhodné pro kontrolu a standardizaci napříč celým systémem. V organizacích nebo státní správě se centralizace využívá k udržení jednotných pravidel a efektivního řízení, zejména u záležitostí, které vyžadují konzistentní přístup. Nevýhodou centralizace je však menší flexibilita a omezená schopnost rychle reagovat na specifické lokální potřeby, protože rozhodování může být pomalé a vzdálené od konkrétních podmínek.

Decentralizace

Decentralizace je opakem centralizace – přenáší odpovědnost a rozhodovací pravomoci z centrální úrovně na nižší, lokální nebo regionální úrovně. Tento přístup umožňuje rychlejší reakce na místní potřeby a větší míru autonomie při rozhodování. Decentralizace může podporovat inovace a posilovat demokratické principy, neboť rozhodovací pravomoci jsou blíže občanům či pracovníkům. Nevýhodou decentralizace je však potenciální riziko nejednotnosti a rozdílné kvality služeb, protože jednotlivé jednotky mohou mít různé zdroje a úrovně odbornosti, což může vést k nesouladům v kvalitě řízení.²⁷

²⁷ ČITRANIČ, M., GUBAŇOVÁ, M., SCHWARZOVÁ, L., VALACH, M., *Teória, riadenie a organizácia verejnej správy*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2022 ISBN 978-80-552-2479-4 s. 68-71

5 Návrhy na redukce obcí v České republice

V současné době se v České republice nachází 6258 obcí, včetně měst.²⁸ V přepočtu na obyvatele má Česká republika nejmenší průměrnou velikost obcí v Evropské unii (1 700 obyvatel), to vede k diskusím o jejich výrazné redukci.²⁹

České obce jsou výrazně fragmentované i ve srovnání s průměrem zemí OECD, tam je průměr obyvatel 10 250 na obec. Výrazně malé obce má ČR i co do jejich rozlohy. České obce mají rozlohu 13 km², zatímco průměr zemí OECD je 234 km². Tuto prudkou segmentaci obcí, jejíž počátky vidíme v 90. letech 20. století ukončil až zákon o obcích v roce 2000, který stanovil že nová obec musí mít alespoň 1000 obyvatel, aby se mohla obcí stát. Zpráva OECD³⁰ dále upozorňuje, že tato roztržštěnost negativně ovlivňuje náklady spojené s veřejnými službami. Česká republika má podle zprávy OECD natolik malé obce, že nejsou s to zajistit poskytování veřejných služeb a nevznikají úspory z rozsahu. Následující kapitola bakalářské práce se věnuje návrhům na sloučení obcí a datům, o které se tyto návrhy opírají.

5.1 Návrh Národní ekonomické rady vlády

Národní ekonomická rada vlády, dále jen “NERV”, je poradní orgán vlády v oblastech ekonomických, strategických a v oblastech reformu a veřejných investic. NERV funguje od roku 2010 a byla obnovena v roce 2022 vládou Petra Fialy. NERV byl zřízen usnesením vlády ze dne 4. srpna 2010 č. 558 o zřízení Národní ekonomické rady vlády, ve znění usnesení vlády ze dne 18. května 2022 č. 410, o obnovení činnosti Národní ekonomické rady vlády. Tato rada vydala celou řadu opatření s cílem konsolidovat veřejné rozpočty. Ve čtyřicetistránkovém dokumentu³¹ navrhuje vládě České republiky sérii kroků jako například rozhybat trh práce, více podporovat vzdělání, změny v legislativě bydlení a investic a také reformu decentralizované správy.

²⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Územní jednotky*. [online]. Praha: ČSÚ, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/uzemni-jednotky?pocet=10&start=0&podskupiny=341&razeni=-datumVydani>

²⁹ BAROCH, P. *Česko má zbytečně moc obcí. Proč je stát nechce zredukovat, přestože by tak ušetřil miliardy?* In SPM Media. Hrot 24. Politika [online]. Praha: SPM Media, 27. 6. 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.hrot24.cz/clanek/chcete-usetrit-miliardy-slucte-obecni-urady-HJiMZ>

³⁰ OECD. *Přehled o stavu veřejné správy: Česká republika: Česká republika na cestě k modernější a efektivnější veřejné správě*, Paříž: Paris publishing, 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/2651546f-cs>.

³¹ NERV. *Návrhy NERV*. [online]. Praha: pracovní materiál [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/NERV/aktuality/navrhy-NERV.pdf>

Zpráva NERV se opírá o již výše zmíněná čísla Českého statistického úřadu, na základě nichž vychází, že obce v České republice jsou jedny z nejmenších v celé Evropské unii. Dále NERV upozorňuje, že hustota obcí je druhá nejvyšší v Evropské unii, ihned po Maltě. Tím podle Národní ekonomické rady vlády dochází k segmentaci tržní síly obcí a menšímu vyjednávacímu potenciálu vůči dodavatelům služeb a výrazným nákladům na administrativu.³²

S ohledem na výše zmíněné doporučila Národní ekonomická rada vládě směřovat kroky k snížení počtu nekvalifikovaných rozhodnutí, kvůli nimž dochází k nadbytečným ekonomických nákladům, zvýšit tržní sílu obcí jejich sdružením a posílit roli obcí s rozšířenou působností v samosprávě a přenesené státní správě. Dále NERV doporučuje vládě České republiky navázat finanční dotace na vzdělávání nebo na sociální oblast na institut společenství obcí, a tím obce motivovat a zároveň vynucovat k jeho zakládání.³³

Společenství obcí je jedním z institutů spolupráce obcí. Je striktně na dobrovolné bázi a nachází se v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností, přičemž se stanoví minimální počet obcí, které jsou zapojeny. Cílem tohoto instrumentu je společný postup při úkolech, které náleží obcím, například péče o krajinu, rozvoj energetiky, školství nebo doprava. Cílem je také sdílení administrativy a administrativních pracovníků, což velmi ulehčí malým obcím, které zmiňuje NERV. Obce mohou být členy pouze jednoho společenství, avšak zákon nezakazuje participaci na jednorázových projektech dobrovolných svazků obcí.³⁴

Národní ekonomická rada vlády ve své zprávě vládě České republiky dále zmiňuje dopady na veřejné rozpočty. Zde uvádí, že každé procento zefektivnění celkových výdajů se rovná úspoře 4,12 miliard českých korun a každé procento zefektivnění kapitálových výdajů se rovná úspoře 1,18 miliard korun.³⁵

V minulosti byly návrhy Národní ekonomické rady vlády ještě ambicióznější. Návrh, o kterém členové NERV původně diskutovali, mluvil o tom, že by se povinně sloučily obce s méně jak tisíci obyvateli, což by mělo rozpočtu uspořit až 10 miliard korun. Plán

³² NERV. Návrhy NERV. [online]. Praha: NERV [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/NERV/aktuality/navrhy-NERV.pdf>, s. 26

³³ Tamtéž, s. 26

³⁴ MINISTERSTVO VNITRA. *Společenství obcí*. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://spolecenstviobci.gov.cz/>

³⁵ NERV. Návrhy NERV. [online]. Praha: NERV [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/NERV/aktuality/navrhy-NERV.pdf>, s. 26

však narazil na nesouhlas některých stran vládní koalice a nebyla politická vůle jej prosadit.³⁶

5.2 Návrh TOP09 na optimalizaci samospráv

Jedním z diskutovaných návrhů byl také návrh vládní TOP09.³⁷ Předseda poslaneckého klubu strany Jan Jakob ve svém návrhu poukazuje, stejně tak jako Národní ekonomická rada vlády, na fakt, že Česká republika má nejvíce obcí v celé Evropské unii. Cílem jeho reformy je zvýšit efektivitu veřejné správy. Upozorňuje na to, že velká část malých obcí má neuvolněného starostu, který svou funkci dělá ve volném čase, a jednu nebo dvě asistentky, na jejichž bedrech je chod celého úřadu. Dále poukazuje na skutečnost, že v některých malých obcích je velmi obtížné sestavit zastupitelstvo obce kvůli nezájmu místních. Ve svém návrhu chce obce motivovat ke sloučení a tím k rušení pozic starostů, zároveň i k užívání institutu osadních výborů, aby nebyla narušena jejich samospráva. Osadní výbor, jakožto orgán zastupitelstva obce byl zmíněn výše.

Dále poslanec Jakob uvádí, že část rozpočtu obce by mohla být navázána na konkrétní část obce. Další motivací ke slučování by podle Jakoba bylo uvalení některých povinností na obce, například sociální služby, vzdělávání, kultura, bezpečnost, to by pro část obcí bylo samozřejmě obtížné, a tak by se rozhodly ke sloučení s jinou obcí. Podle studií, které Jakob zmiňuje, je ideální velikost obce mezi 3 až 5 tisíci obyvateli, přesné číslo však ve svém návrhu uvádět nechce.³⁸

³⁶ VRLÁK, M. Vládní špičky odmítly slučování malých obcí. Podle NERV by opatření ušetřilo deset miliard [online]. Praha: Česká televize, 11. 11. 2022 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vladni-spicky-odmitly-slučovani-malych-obci-podle-nerv-by-opatreni-usetřilo-deset-miliard-13881>

³⁷ KŘOVÁK, J. TOP 09 navrhuje „optimalizaci“ samospráv a rušení radnic. [online]. Praha: Echo24, 29. 6. 2024 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/co-delame/medialni-vystupy/top-09-navrhuje-optimalizaci-samosprav-a-ruseni-radnic-31665.html>

³⁸ Tamtéž

5.3 Názory ekonomů

Ekonom Štěpán Mikula z Masarykovy Univerzity v Brně na semináři v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky uvedl, že slučování by mělo velmi nejednoznačné dopady. Efekt snížení administrativních nákladů je ale podle něj jedním z nejpravděpodobnějších. Zároveň zmiňuje možný negativní dopad na politickou participaci.

Dalším účastníkem semináře v Poslanecké sněmovně byl Filip Pertolda, ekonom z institutu CERGE. Ten uvedl, že důvodem by nemusely být jen ekonomické profity ze slučování, ale i zvýšení kvality školství. Problém spatřuje ve zřizování škol malými obcemi, které pak nejsou s to pracovní pozice v této škole obsadit skutečnými odborníky. Zároveň ale upozornil, že velká část obcí si nemůže dovolit zřídit na svém území školku, a tak 10 % dětí žije v obci bez školky.

Někdejší hlavní analytik ministerstva pro místní rozvoj a člen NERV Libor Dušek dodává, že rozdrobenost obcí má vliv na kvalitu vládnutí v obcích, jelikož je na menších obcích těžší najít talentovaného starostu, a tak přicházejí o celou řadu dotací.³⁹

³⁹ HRONOVÁ, Z. Spojování obcí naráží na demokracii, přesto některé příklady existují. [online]. Praha: Deník.cz, 21.9.2024 [cit. 2024-11-1]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/obec-samosprava-starosta-slučovani-demokracie.html

6 Negativní stanoviska ke slučování obcí

6.1 Stanoviska místních samospráv

Návrhy na slučování obcí se shodují, že vysoká segmentace obcí je velký problém místní samosprávy v České republice. Hlavními argumenty podporovatelů slučování jsou zejména ekonomické úspory v administrativě obcí a efektivnější správa místních záležitostí. Proti těmto argumentům stojí samotné obce a jejich sdružení. Jejich argumentům se věnuje následující část práce.

Návrhy na optimalizaci počtu obcí tvrdě naráží na postoje místních samospráv. Sdružení místních samospráv, jakožto organizace, která má za cíl hájit zájmy místních samospráv, se ústy předsedkyně Elišky Olšákové vymezila proti návrhům na slučování obcí. Podle Olšákové by takovéto změny znamenaly pokles důvěry v demokratické procesy na komunální úrovni.⁴⁰ Sdružení pod jejím vedením také zpochybňuje úsporu, kterou zmiňuje Národní ekonomická rada vlády ve svém návrhu. Dále poukazuje na fakt, že centralizace moci by měla neblahý dopad na spravování místních záležitostí, jelikož starostové zvolení v konkrétní oblasti mají nejlepší přehled, co je nutné v obci zlepšovat. Někteří starostové vykonávají svoji funkci za minimální nebo dokonce za nulovou odměnu a náklady na výkon přenesené působnosti jsou vyšší než příjmy, které obcím plynou ze státního rozpočtu.⁴¹

Odmítavý postoj má i Svaz měst a obcí. Jeho předseda František Lukl (STAN) v rozhovoru pro Seznam zprávy přirovnal slučování obcí ke kolektivizaci v 50. letech. Argumentem proti slučování je, stejně jako tomu bylo u Sdružení místních samospráv, velká důvěra ve starosty v obcích, která má podle něj příčinu právě v blízkosti svým

⁴⁰ ČTK. Sdružení místních samospráv odmítá návrhy na slučování škol i obcí. [online]. Praha: novinky.cz, 10.10. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/veda-skoly-sdruzeni-mistnich-samosprav-odmita-navrhy-na-slučovani-skol-i-obci-40492511>

⁴¹ SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČESKÉ REPUBLIKY. Uspořit slučováním obcí? SMS ČR se dotazuje premiéra, na jakých základech stojí návrhy ekonomů z NERV. [online]. Praha: SMS 19.4. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/seniori/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/usporit-slučovanim-obci-sms-cr-se-dotazuje-premiera-na-jakych-zakladech-stoji-navrhy-ekonomu-z-nerv-3697cs.html>

voličům. Řešením problému rozdrobenosti obcí v ČR by podle Lukla byl institut společenství obcí, který rovněž prosazuje ministerstvo vnitra.⁴²

S neefektivitou vynaložených finančních prostředků, které zmiňuje Národní ekonomická rada vlády, nesouhlasí vedoucí projektový manažer Svazu měst a obcí Antonín Lízner. Podle něj je argument, že téměř všechny obce v ČR dělají stejnou činnost, ale každá obec si na ni najímá vlastní zaměstnance, a tak přichází o finance, lichý. Lízner uvádí, že české obce nemají tolik povinností jako obce v zahraničí, a tak nemají možnost, jak plýtvat finančními prostředky.⁴³

6.2 Další argumenty proti slučování obcí

Obecně se očekává, že proces slučování obcí může vést k vyšší profesionalizaci poskytovaných veřejných služeb a snížení celkových nákladů. Praxe však často ukazuje, že tento efekt není pravidlem. Po sloučení obcí obvykle nedochází ke snížení počtu zaměstnanců, ale naopak. Personální náklady zpravidla převyšují součet těchto nákladů před spojením, protože větší obce mívají více povinností, což zvyšuje výdaje na personál. Slučování rovněž často vede k růstu byrokracie a nahrazení dobrovolnické činnosti v menších obcích placenými zaměstnanci.

Kritici slučování často zdůrazňují, že slučování obcí nemusí nutně vést k úsporám, protože spojení dvou finančně slabých obcí neznamena automaticky vznik ekonomicky silné obce. Potřeby obyvatel zůstávají stejné nebo se dokonce zvyšují a stávají se složitějšími. Slučování může posílit postavení starostů a přispět k vyšší profesionalizaci správy, ale zároveň může vést ke ztrátě autonomie a místní identity spojených obcí. Z hlediska státu slučování přináší příležitost vytvořit ekonomicky silnější obce, které mohou v budoucnu převzít více pravomocí a poskytovat širší spektrum veřejných služeb. V menších obcích je obvykle vyšší míra politické angažovanosti a silnější pocit sounáležitosti s obcí. Sociologické průzkumy ukazují, že obyvatelé v Česku mají výraznější místní identitu než v jiných zemích, kde je často silnější vazba k širším

⁴² BASTLOVÁ, M. *Starostové odmítají sloučení. „Jako 50. léta,“ hřímá jejich zástupce.* [online]. Praha: Seznam zprávy 23. 8. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-ptam-se-ja-je-to-jako-nucena-kolektivizace-rika-lukl-ke-slucovani-obci-258247>

⁴³ KOUBOVÁ, K. *Sloučení malých obcí efektivní nebude. Změňte závěr doporučení, vyzývá NERV Lízner ze Svazu měst a obcí.* [online]. Praha: Český rozhlas, 10.11.2022 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/sloucení-malých-obcí-efektivní-nebude-změňte-závěr-doporučení-vyzyvá-nerv-lízner-8866551>

regionům či spolkovým státům, a tak by slučování mohlo vést k zprětrhání těchto vazeb a obtížnému zaplňování volených pozic.⁴⁴

Odpůrci slučování obcí uvádějí velmi často argument, že sloučení by mělo negativní dopad na fungování místní komunity. V malých komunitách jsou občané soudržnější a mají větší míru participace na politických záležitostech municipalit.⁴⁵ Pro zachování většího počtu obcí také mluví argument, že místní samospráva by po sloučení nebyla tak dostupná, jako tomu bylo před sloučením. Problém může být ve vzdálenosti fyzické, tak ve vzdálenosti a porozumění problémům, které místní obyvatelé mají.⁴⁶

⁴⁴ JEŽEK, J. *Konsolidace obecní struktury v České republice: mezi slučováním obcí a meziobecní spoluprací. Trendy v podnikání*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016, roč. 6, číslo, s. 73-83. ISSN 1805-0603.

⁴⁵ ALI, S., MACHART, F., VIMMR, M., K. (2012). *Negativní aspekty slučování municipalit: analýza akademické diskuze Acta Politologica* 4, 3, 263-283. ISSN 1803-8220. s. 270-271

⁴⁶ Tamtéž s. 272-273

7 Dotazníkové šetření

7.1 Úvod dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno pomocí internetové stránky Survio. K veřejnosti byl sdílen pomocí Facebooku, Instagramu, emailu a WhatsAppu. Sběr dat probíhal ve dnech 9. 1. 2025 – 31. 1. 2025. Dotazník vyplnilo celkově 137 respondentů.

Dotazník je složen z 11 otázek. Obsahoval pouze uzavřené otázky a 1 možnost libovolného vyjádření. Otázky byly zaměřeny na údaje o respondentech, jako je pohlaví, věk, vzdělání, velikost obce, ve kterých respondent žije, a na názory na případné slučování obcí a jeho vliv na jejich život. Tyto údaje byly poté vyhodnocovány.

7.2 Analýza a vyhodnocení získaných dat

Otázka číslo 1 – Jaký je Váš věk?

Otázka č. 1 zjišťovala odpovědi respondentů z hlediska věkových kategorií. Nejpočetnější zastoupení respondentů je ve věkové kategorii 50-65 let což je 49 respondentů (35,8 %) z celkových 137. Jako další je zastoupena věková kategorie 30–49 let, 39 respondentů (28,5 %). Dále následuje věková kategorie do 30 let, kde odpovědělo 26 respondentů (19 %). Nejméně zastoupenou skupinou je kategorie 65+. V této věkové kategorii odpovědělo na dotazník 23 respondentů (16,7 %).

Otázka číslo 2 – Jaké je Vaše pohlaví?

Otázka č.2 zjišťovala rozdělení respondentů z hlediska jejich pohlaví. Z odpovědí vyplývá, že dotazníkového šetření se účastnily více ženy, kterých odpovědělo 80 (58,4 %), mužů se zúčastnilo 57 (41,6 %). Ve věkové kategorii do 30 let byl podíl 8 mužů (14,1 %) a 18 žen (22,5 %), věková kategorie 30-49 let měla zastoupení 18 mužů (31,6 %) a 21 žen (26,3 %), nejpočetnější kategorie 50-65 let byla zastoupena 21 muži (36,8 %) a 28 ženami (35 %) a v poslední věkové kategorii 65+ odpovědělo na otázku 10 mužů (17,5 %) a 13 žen (16,3 %).

Otázka číslo 3 – Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Třetí otázka zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Největší zastoupení mělo středoškolské vzdělání s maturitou, které uvedlo celkem 60 respondentů (43,8 %), následovalo shodné zastoupení středoškolského vzdělání bez maturity a vyššího odborného – obě zastoupené 23 respondenty (16,8 %), vysokoškolské vzdělání mělo 24 respondentů (17,5 %) a jako poslední odpovědělo 7 respondentů se základním vzděláním (5,1 %).

Z hlediska věku měl základní vzdělání v kategorii do 30 let 1 respondent (3,8 %), v kategorii 30-49 let 2 respondenti (5,1 %), v kategorii 50-65 let ho uvedl 1 respondent (2 %) a v poslední kategorii 65+ označili základní vzdělání 3 respondenti (13 %). Střední vzdělání bez maturity bylo zastoupeno v kategorii do 30 let 1 respondentem (3,8 %), v kategorii 30-49 let 4 respondenty (10,3 %), v kategorii 50-65 let 13 respondenty (26,5 %) a v poslední kategorii uvedlo střední vzdělání bez maturity 5 respondentů, což představuje 21,7 %. Střední vzdělání s maturitou označilo 16 respondentů (61,5 %) z kategorie do 30 let, 17 respondentů (43,6 %) z kategorie 30-49 let, 19 respondentů (38,8 %) z kategorie 50-65 let a 8 respondentů (34,8 %) z kategorie 65+. Vyšší odborné vzdělání mělo 7 dotazovaných (26,9 %) z kategorie do 30 let, 6 (15,4 %) z kategorie 30-49 let, 9 (18,4 %) z kategorie 50-65 let a 1 respondent (4,3 %) z kategorie 65+. Vysokoškolského vzdělání dosáhl 1 respondent z kategorie do 30 let, 10 respondentů (25,6 %) z kategorie 30-49 let, 7 (14,3 %) z kategorie 50-65 let a celkem 6 respondentů (26,1) z kategorie 65+.

Z hlediska pohlaví uvedlo základní vzdělání 1 muž (1,8 %) a 6 žen (7,5 %), střední vzdělání bez maturity 11 mužů (19,3 %) a 12 žen (15 %), střední vzdělání s maturitou 19 mužů (33,3 %) a 41 žen (51,2 %), vyšší odborné 10 mužů (17,5 %) a 13 žen (16,3 %) a vysokoškolské vzdělání označilo 16 mužů (28,1 %) a 8 žen (10 %).

Otázka číslo 4 – Kolik obyvatel má obec, ve které žijete?

Graf č. 4 znázorňuje rozdělení respondentů z hlediska velikostí obcí, ve kterých žijí. V nejmenších obcích do 1000 obyvatel žije 27 respondentů (19,7 %), v obcích od 1000 do 2000 obyvatel 31 (22,6 %), 30 respondentů (21,9 %) má trvalé bydliště v obci kategorie 2000-4999 obyvatel, 17 respondentů (12,4 %) v obci kategorie 5000-9999 obyvatel a 32 respondentů (23,4 %) odpovědělo, že žije v obci na 10000 obyvatel.

Z hlediska věku žije v obcích do 1000 obyvatel 5 respondentů (19,2 %) z kategorie do 30 let, 7 (17,9 %) 30-49 let, 10 (20,4 %) 50-65 let a 5 (21,7 %) z kategorie 65+. V obcích s počtem obyvatel 1000-2000 žijí z kategorie do 30 let 3 respondenti (11,5 %), 30-49 let 7 (17,9 %), 50-65 let 12 (24,5 %) a 9 (39,1 %) z kategorie 65+. V obcích s počtem obyvatel 2000-4999 žije z kategorie do 30 let 5 dotázaných (19,2 %), 30-49 let 10 (25,6 %), 50-65 let 13 (26,5 %) a 2 (8,7 %) z kategorie 65+. V obcích s počtem obyvatel 5000-9999 žijí z kategorie do 30 let 4 respondenti (15,4 %), 30-49 let 8 (20,5 %), 50-65 let 4 (8,2 %) a 1 respondent (4,3 %) z kategorie 65+. Konečně v obcích s počtem obyvatel nad 10000 žije 9 respondentů (34,6 %) z kategorie do 30 let, 30-49 let 7 (17,9 %), 50-65 let 10 (20,4 %) a 6 respondentů (26,1 %) z věkové kategorie nad 65 let.

Z hlediska pohlaví je rozdělení mužů a žen následující: Obce do 1000 obyvatel 9 mužů (15,8 %), 18 žen (22,5 %), Obce od 1000 do 2000 obyvatel 9 mužů (15,8 %), 22 žen (27,5 %), Obce od 2000 do 4999 obyvatel 14 mužů (24,6 %), 16 žen (20 %), Obce od 5000 do 9999 obyvatel 6 mužů (10,5 %), 11 žen (13,8 %), Obce nad 10000 obyvatel 19 mužů (33,3 %), 13 žen (16,3 %)

Z hlediska vzdělání žije v obci do 1000 obyvatel 1 respondent (14,3 %) se základním vzděláním, 7 (30,4 %) se středním vzděláním bez maturity, 15 (25 %) se středním vzděláním s maturitou, 2 (8,7 %) s vyšším odborným vzděláním a 2 respondenti (8,3 %) uvedli vzdělání vysokoškolské.

V obcích s počtem obyvatel 1000-2000 žije 5 respondentů (71,4 %) se základním vzděláním, 7 (30,4 %) se středním vzděláním bez maturity, 16 (26,7 %) se středním vzděláním s maturitou, 1 (4,3 %) se vzděláním vyšším odborným a 2 respondenti (8,3 %) s vysokoškolským vzděláním.

V obci s počtem obyvatel 2000-4999 žije 1 respondent (14,3 %) se základním vzděláním, 4 (17,4 %) se středním vzděláním bez maturity, 11 (18,3 %) se středním

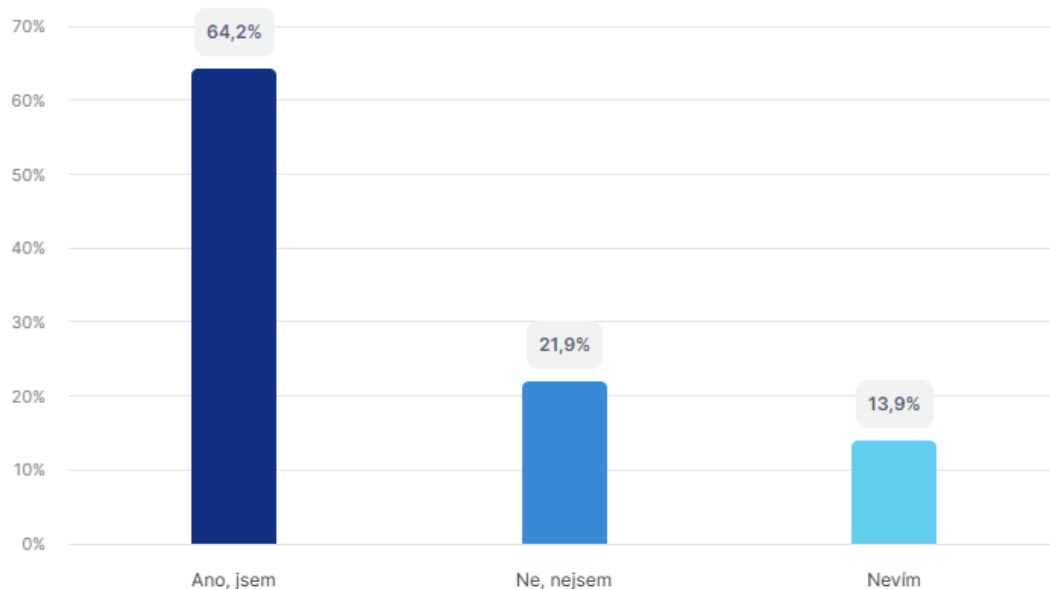
vzděláním s maturitou, 10 (43,5 %) s vyšším odborným a 4 (16,7 %) se vzděláním vysokoškolským.

V obcích s počtem obyvatel 5000-9999 žijí 3 respondenti (13 %) se středním vzděláním bez maturity, 8 (13,3 %) se středním vzděláním s maturitou, 4 (17,4 %) s vyšším odborným a 2 (8,3 %) se vzděláním vysokoškolským.

V obcích s počtem obyvatel nad 10000 žijí 2 respondenti (8,7 %) se středním vzděláním bez maturity, 10 (16,7 %) se středním vzděláním s maturitou, 6 (26,1 %) s vyšším odborným a 14 (58,3 %) s vysokoškolským vzděláním.

Otázka číslo 5 - Jste spokojen/a s tím, jak se obec, ve které bydlíte, stará o potřeby obyvatel?

Graf 1 – Spokojenost se zajištěním potřeb⁴⁷

1 Spokojenost se zajištěním potřeb

Graf znázorňuje celkovou spokojenost občanů s prací obecních zastupitelstev v konkrétních obcích dle místa bydliště respondentů.

V drtivé většině odpověděli respondenti, že jsou s prací obecních samospráv spokojeni, odpověď Ano, jsem označilo 88 dotázaných (64,2 %), negativně vnímá obecní samosprávy 30 respondentů (21,9 %), a odpověď Nevím označilo 19 respondentů (13,9 %).

Z hlediska věku jsou odpovědi respondentů poměrně vyrovnané, možnost Ano zvolilo 16 dotázaných (61,5 %) z kategorie do 30 let, 25 (64,1 %) z kategorie 30-49 let, 32 (65,3 %) z kategorie 50-65 let a 15 (65,2 %) z kategorie nad 65 let. Možnost Ne označilo 6 respondentů (23,1 %) z kategorie do 30 let, 9 (23,1 %) z kategorie 30-49 let, 10 (20,4 %) z kategorie 50-65 let a 5 (21,7 %) z kategorie nad 65 let. Možnost Nevím zaškrtnuli 4 respondenti (15,4 %) z nejmladší kategorie do 30 let, 5 (12,8 %) z kategorie 30-49 let, 7 (14,3 %) z kategorie 50-65 let a 3 (13 %) z věkové kategorie na 65 let.

⁴⁷ Vlastní šetření

Z hlediska pohlaví označilo 38 mužů (66,7 %) kladnou odpověď, 12 (21,1 %) zápornou, a 7 (12,3 %) odpověď Nevím. U žen byly odpovědi podobné, 50 (62,5 %) jich označilo odpověď Ano, 18 (22,5 %) odpověď Ne a 12 (15 %) označilo možnost Nevím.

Z hlediska vzdělání respondentů byly odpovědi následující: Se základním vzdělání označili odpověď Ano 4 respondenti (57,1 %), odpověď Ne 2 (28,6 %) a Nevím 1 respondent (14,3 %). Se středním vzděláním bez maturity odpovědělo Ano 17 respondentů (73,9 %), Ne 4 (17,4 %) a odpověď Nevím označili 2 (8,7 %). Se středním vzděláním s maturitou označilo odpověď Ano 38 dotázaných (63,3 %), Ne 16 (26,7 %) a 6 (10 %) vybralo odpověď Nevím. Vyšší odborné vzdělání bylo zastoupeno těmito čísly: Ano 12 respondentů (52,2 %), Ne 6 (26,1 %) a Nevím 5 (21,7 %). Vysokoškoláci odpovídali takto: Ano 19 respondentů (79,2 %), Ne 3 (12,5 %) a Nevím 2 (8,3 %). Z těchto výsledků je tedy patrné, že největší spokojenost s prací svých obecních zastupitelů vyjádřili respondenti se středním vzděláním bez maturity, ale i vysokoškoláci.

Z hlediska kritéria velikosti obcí, ve kterých respondenti žijí byly odpovědi následující:

- Obec do 1000 obyvatel – Ano 19 (70,4 %), Ne 6 (22,2 %), Nevím 2 (7,4 %),
- 1000 – 2000 obyvatel - Ano 20 (64,5 %), Ne 6 (19,4 %), Nevím 5 (16,1 %),
- 2000 – 4999 obyvatel - Ano 18 (60 %), Ne 9 (30 %), Nevím 3 (10 %),
- 5000 – 9999 obyvatel - Ano 11 (64,7 %), Ne 5 (29,4 %), Nevím 1 (5,9 %),
- Nad 10000 obyvatel – Ano 20 (62,5 %), Ne 8 (25 %), Nevím 4 (12,5 %)

Z tohoto porovnání vyplývá, že největší rozdíl mezi spokojeností a nespokojeností občanů je v malých obcích do 2000 obyvatel. U větších obcí tyto rozdíly již tak markantní nejsou.

Otázka číslo 6 - Slyšel/a jste o návrzích na sloučení malých obcí?

Tato otázka měla zjistit obecné povědomí občanů o návrhu sloučení malých obcí a monitorovat jejich názor na tuto skutečnost.

53 respondentů (38,7 %) odpovědělo na tuto otázku Ano, 39 (28,5 %) označilo také odpověď Ano, ale s výhradou, že k tématu neznají další informace, 37 dotázaných (27 %) uvedlo, že o tomto záměru neslyšelo, a 8 respondentů (5,8 %) zvolilo možnost Nezajímá mě to.

Z hlediska věku bylo rozložení odpovědí následující: Ano odpovědělo 11 respondentů (42,3 %) z kategorie do 30 let, 14 (35,9 %) z kategorie 30-49 let, 21 (42,9 %) z kategorie 50-65 let a 7 (30,4 %) z věkové kategorie více než 65 let. Odpověď Ano, ale nevím, o co jde, zvolilo 7 dotázaných (26,9 %) z první kategorie do 30 let, 14 (35,9 %) z kategorie 30-49 let, 13 (26,5 %) z kategorie 50-65 let a 5 (21,7 %) z kategorie 65+. Odpověď Ne označilo 6 respondentů (23,1 %) z kategorie do 30 let, 10 (25,6 %) z kategorie 30-49 let, 12 (24,5 %) z kategorie 50-65 let a 9 (39,1 %) z kategorie nad 65 let.

Poslední skupinou byli respondenti, kteří uvedli, že je tato tematika nezajímá. Tuto odpověď značili 2 respondenti (7,7 %) z kategorie do 30 let, 1 (2,6 %) z kategorie 30-49 let, 3 (6,1 %) z kategorie 50-65 let a 2 respondenti (8,7 %) z věkové kategorie nad 65 let.

Z hlediska pohlaví označilo 23 mužů (40,4 %) odpověď Ano, 18 (31,6 %) Ano, ale nevím, o co jde, 14 (24,6 %) Ne, neslyšel jsem o tom, a pouze 2 muži (3,5 %) uvedli, že se o tuto problematiku nezajímají. Ženy na tuto otázku odpověděly takto: 30 žen (37,5 %) uvedlo odpověď Ano, 21 (26,3 %) Ano, ale nevím, o co jde, 23 (28,7 %) Ne, neslyšela jsem o tom, a 6 žen (7,5 %) označilo, že je to nezajímá.

Z hlediska dosaženého vzdělání byly odpovědi rozděleny následovně:

Žádný respondent se základním vzděláním neodpověděl Ano, 1 respondent (14,3 %) odpověděl Ano, ale nevím, o co jde, 3 (42,9 %) Ne, neslyšel/a jsem o tom, a 3 (42,9 %) Nezajímá mě to. Respondenti se středním vzděláním bez maturity označili ve 2 případech (8,7 %) odpověď Ano, 10 (43,5 %) Ano, ale nevím, o co jde, 9 (39,1 %) Ne, neslyšel/a jsem o tom, 2 respondenti (8,7 %) uvedli odpověď Nezajímá mě to. 22 respondentů (36,7 %) se středním vzděláním s maturitou odpovědělo Ano, 20 (33,3 %)

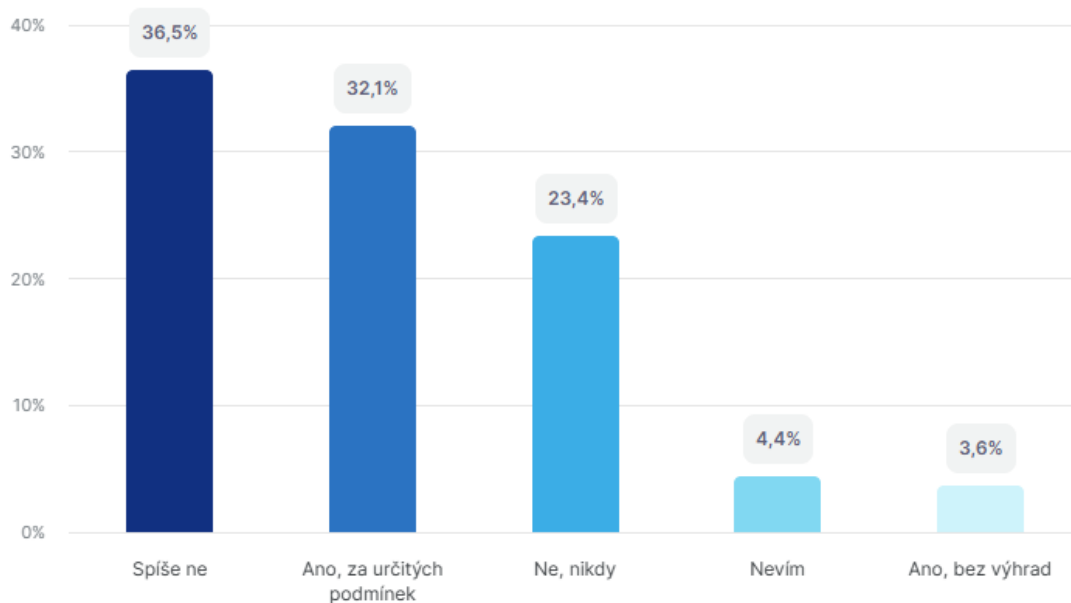
Ano, ale nevím, o co jde, 17 (28,3 %) uvedlo odpověď Ne, neslyšel/a jsem o tom, a 1 respondent (1,7 %) označil odpověď Nezajímá mě to. U respondentů s vyšším odborným vzděláním odpovědělo 10 (43,5 %) Ano, 7 (30,4 %) označilo odpověď Ano, ale nevím, o jde, 5 (21,7 %) Ne, neslyšel/a jsem o tom, a 1 respondent (4,3 %) se o problematiku nezajímá. 19 vysokoškoláků (79,2 %) odpovědělo Ano, 1 (4,2 %) Ano, ale nevím, o co jde, 3 (12,5 %) Ne, neslyšel/a jsem o tom, a 1 (4,2 %) Nezajímá mě to.

Z hlediska velikosti obcí byly odpovědi následující:

- Do 1000 obyvatel – Ano 8 (29,6 %), Ano, ale nevím, o co jde 6 (22,2 %), Ne 12 (44,4 %), Nezajímá mě to 1 (3,7 %),
- 1000-2000 obyvatel – Ano 14 (45,2 %), Ano, ale nevím, o co jde 9 (29 %), Ne 5 (16,1 %), Nezajímá mě to 3 (9,7 %),
- 2000-4999 obyvatel – Ano 9 (30 %), Ano, ale nevím, o co jde 10 (33,3 %), Ne 10 (33,3 %), Nezajímá mě to 1 (3,3 %),
- 5000-9999 obyvatel – Ano 5 (29,4 %), Ano, ale nevím, o co jde 6 (35,3 %), Ne 5 (29,4 %), Nezajímá mě to 1 (5,9 %),
- Nad 10000 obyvatel – Ano 17 (53,1 %), Ano, ale nevím, o co jde 8 (25 %), Ne 5 (15,6 %), Nezajímá mě to 2 (6,3 %)

Otázka číslo 7 - Souhlasili byste s tím, aby se Vaše obec sloučila s jinou obcí?

Graf číslo 2 – Stanovisko ke sloučení obce respondenta⁴⁸

2 Stanovisko ke sloučení obce respondenta

Tento graf znázorňuje názory občanů na možnost sloučení obcí. 5 respondentů (3,6 %) uvedlo možnost Ano, bez výhrad, 44 respondentů (32,1 %) Ano, za určitých podmínek, 50 (36,5 %) Spíše ne, 32 (23,4 %) Ne, nikdy, a 6 respondentů (4,4 %) označilo možnost Nevím.

Z hlediska věku odpovídali respondenti následovně:

Odpověď Ano, bez výhrad označili 4 dotázaní (15,4 %) z kategorie do 30 let a 1 respondent (4,3 %) z kategorie nad 65 let. Odpověď Ano, za určitých podmínek uvedlo 8 respondentů (30,8 %) z kategorie do 30 let, 20 (51,3 %) z kategorie 30-49 let, 9 (18,4 %) z kategorie 50-65 let a 7 (30,4 %) z kategorie 65+. Odpověď Spíše ne, označilo 7 dotázaných (26,9 %) z kategorie do 30 let, 14 (35,9 %) z kategorie 30-49 let, 22 (44,9 %) 50-65 let a 7 (30,4 %) z věkové kategorie nad 65 let. Ne, nikdy odpovědělo 5 respondentů (19,2 %) do 30 let, 4 (10,3 %) 30-49 let, 17 (34,7 %) 50-65 let a 6 (26,1 %) nad 65 let. Odpověď Nevím označili 3 (7,7 %) do 30 let, 1 (2,6 %) 30-49 let, 1 (2 %) 50-65 let a 2 (8,7 %) nad 65 let.

⁴⁸ Vlastní šetření

Z hlediska pohlaví označili odpověď Ano, bez výhrad 3 muži (5,3 %) a 2 ženy (2,5 %) Ano, za určitých podmínek 20 mužů (35,1 %) a 24 žen (30 %), Spíše ne 19 mužů (33,3 %) a 31 žen (38,8 %), Ne, nikdy 14 mužů (24,6 %) a 18 žen (22,5 %) a Nevím 1 muž (1,8 %) a 5 žen (6,3 %).

Z hlediska vzdělání byly odpovědi následující: Respondenti se základním vzděláním – Spíše ne 1 (14,3 %), Ne, nikdy 5 (71,4 %) a Nevím 1 (14,3 %). Střední vzdělání bez maturity – Ano, za určitých podmínek 3 (13 %), Spíše ne 8 (34,8 %), Ne, nikdy 11 (47,8 %) a Nevím 1 (4,3 %). Střední vzdělání s maturitou – Ano, bez výhrad 2 (3,3 %), Ano za určitých podmínek 19 (31,7 %), Spíše ne 27 (45 %), Ne, nikdy 9 (15 %) a Nevím 3 (5 %). Vyšší odborné vzdělání – Ano, bez výhrad 1 (4,3 %), Ano, za určitých podmínek 11 (47,8 %), Spíše ne 10 (43,5 %), Ne, nikdy 1 (4,3 %). Vysokoškolské vzdělání – Ano, bez výhrad 2 (8,3 %), Ano, za určitých podmínek 11 (45,8 %), Spíše ne 4 (16,7 %), Ne, nikdy 6 (25 %) a Nevím 1 (4,2 %).

Z hlediska počtu obyvatel v jednotlivých obcích odpověděli respondenti takto: Do 1000 obyvatel – Ano, za určitých podmínek 8 (29,6 %), Spíše ne 12 (44,4 %), Ne, nikdy 6 (22,2 %) a Nevím 1 (3,7 %). 1000-2000 obyvatel – Ano, bez výhrad 2 (6,5 %), Ano, za určitých podmínek 7 (22,6 %), Spíše ne 14 (45,2 %), Ne, nikdy 7 (22,6 %) a Nevím 1 (3,2 %). 2000-4999 obyvatel – Ano, za určitých podmínek 11 (36,7 %), Spíše ne 11 (36,7 %) a Ne, nikdy 8 (26,7 %). 5000-9999 obyvatel – Ano, bez výhrad 1 (5,9 %), Ano, za určitých podmínek 8 (47,1 %), Spíše ne 5 (29,4 %), Ne, nikdy 1 (5,9 %) a Nevím 2 (11,8 %). Nad 10000 obyvatel – Ano, bez výhrad 2 (6,3 %), Ano, za určitých podmínek 10 (31,3 %), Spíše ne 8 (25 %), Ne, nikdy 10 (31,3 %) a Nevím 2 (6,3 %).

Otázka číslo 8 - Obáváte se, že by sloučení Vaší obce s jinou mohlo vést ke ztrátě pocitu místní identity?

Ano odpovědělo 58 respondentů (42,3 %), Ne 53 dotázaných (38,7 %), odpověď Nevím označilo 26 dotázaných (19 %). Kladnou a zápornou odpověď označil tedy podobný počet respondentů.

Z hlediska věku označilo odpověď Ano 8 respondentů (30,8 %) z kategorie do 30 let, 19 (48,7 %) z kategorie 30-49 let, 21 (42,9 %) z kategorie 50-65 let a 10 (43,5 %) z kategorie nad 65 let. Odpověď Ne uvedlo 13 dotázaných (50 %) z nejmladší kategorie do 30 let, 16 (41 %) z kategorie 30-49 let, 17 (34,7 %) 50-65 let a 7 (30,4 %) z kategorie nad 65 let. Odpověď Nevím pak zaškrtnulo 5 respondentů (19,2 %) do 30 let, 4 (10,3 %) 30-49 let, 11 (22,4 %) 50-65 let a 6 (26,1 %) z kategorie nad 65 let.

Zde je poměrně patrný trend, že nejmenší obavy ze ztráty identity obce mají mladí lidé do 30 let, největší naopak senioři nad 65 let.

Z hlediska pohlaví odpovědělo Ano 22 mužů (38,6 %), Ne 25 mužů (43,9 %) a Nevím 10 mužů (17,5 %). Na stejnou otázku odpovědělo Ano 36 žen (45 %), Ne 28 žen (35 %) a Nevím 16 žen (20 %).

Z hlediska dosaženého vzdělání odpověděli respondenti se základním vzděláním Ano 3 (42,9 %), Nevím 4 (57,1 %). Středoškoláci bez maturity odpověděli Ano 16 (69,6 %), Ne 1 (4,3 %), Nevím 6 (26,1 %). Středoškoláci s maturitou odpověděli Ano 29 (48,3 %), Ne 24 (40 %), Nevím 7 (11,7 %). Respondenti s vyšším odborným vzděláním odpověděli Ano 4 (17,4 %), Ne 16 (69,6 %) a Nevím 3 (13 %). Vysokoškoláci odpověděli Ano 6 (25 %), Ne 12 (50 %) a Nevím 6 (25 %).

Z hlediska počtu obyvatel v jednotlivých obcích odpověděli respondenti takto:

- Do 1000 obyvatel – Ano 15 (55,6 %), Ne 6 (22,2 %), Nevím 6 (22,2 %)
- 1000-2000 obyvatel – Ano 19 (61,3 %), Ne 9 (29 %), Nevím 3 (9,7 %)
- 2000-4999 obyvatel – Ano 11 (36,7 %), Ne 12 (40 %), Nevím 7 (23,3 %)
- 5000-9999 obyvatel – Ano 4 (23,5 %), Ne 11 (64,7 %), Nevím 2 (11,8 %)
- Nad 10000 obyvatel – Ano 9 (28,1 %), Ne 15 (46,9 %), Nevím 8 (25 %)

Otázka číslo 9 - Jaký vliv by podle Vás mohlo mít slučování obcí na kvalitu veřejných služeb (dostupnost školství, dopravy, infrastruktury)?

Tento graf znázorňuje názory respondentů na dopady slučování obcí z hlediska ovlivnění jejich každodenního života. Zlepšení uvedlo 47 dotázaných (34,3 %), Zhoršení 45 (32,8 %), Žádná změna 23 (16,8 %) a odpověď nevím označilo 22 respondentů (16,1 %).

Z hlediska věkových kategorií byly odpovědi následující:

Zlepšení označilo 16 respondentů (61,5 %) v kategorii do 30 let, 16(41 %) 30-49 let, 8 (16,3 %) 50-65 let a 7 (30,4 %) nad 65 let. Zhoršení uvedlo 5 (19,2 %) do 30 let, 7 (17,9 %) 30-49 let, 24(49 %) 50-65 let a 9 (39,1 %) nad 65 let. Žádnou změnu označilo 2 (7,7 %) do 30 let, 8 (20,5 %) 30-49 let, 12 (24,5 %) 50-65 let a 1 (4,3 %) nad 65 let. Odpověď Nevím uvedli 3 respondenti (11,5 %) do 30 let, 8 (20,5 %) 30-49 let, 5 (10,2 %) 50-65 let a 6 (26,1 %) nad 65 let.

Z hlediska pohlaví označilo odpověď Zlepšení 22 mužů (38,6 %), Zhoršení 19 mužů (33,3 %), Žádná změna 10 mužů (17,5 %) a Nevím 6 mužů (10,5 %). Odpověď Zlepšení označilo 25 žen (31,3 %), Zhoršení 26 žen (32,5 %), Žádná změna 13 žen (16,3 %) a Nevím 16 žen (20 %).

Z hlediska vzdělání odpověděli respondenti se základním vzděláním Zhoršení 3 (42,9 %), Žádná změna 2 (28,6 %) a Nevím 2 (28,6 %). Středoškoláci bez maturity uvedli Zlepšení 2 (8,7 %), Zhoršení 14 (60,9 %), Žádná změna 5 (21,7 %) a Nevím 2 (8,7 %). Středoškoláci s maturitou označili Zlepšení 22 (36,7 %), Zhoršení 21 (35 %), Žádná změna 7 (11,7 %), Nevím 10 (16,7 %). Respondenti s vyšším odborným vzděláním uvedli Zlepšení 8 (34,8 %), Zhoršení 4 (17,4 %), Žádná změna 5 (21,7 %) a Nevím 6 (26,1 %). Vysokoškoláci odpověděli takto – Zlepšení 15 (62,5 %), Zhoršení 3 (12,5 %), Žádná změna 4 (16,7 %), Nevím 2 (8,3 %).

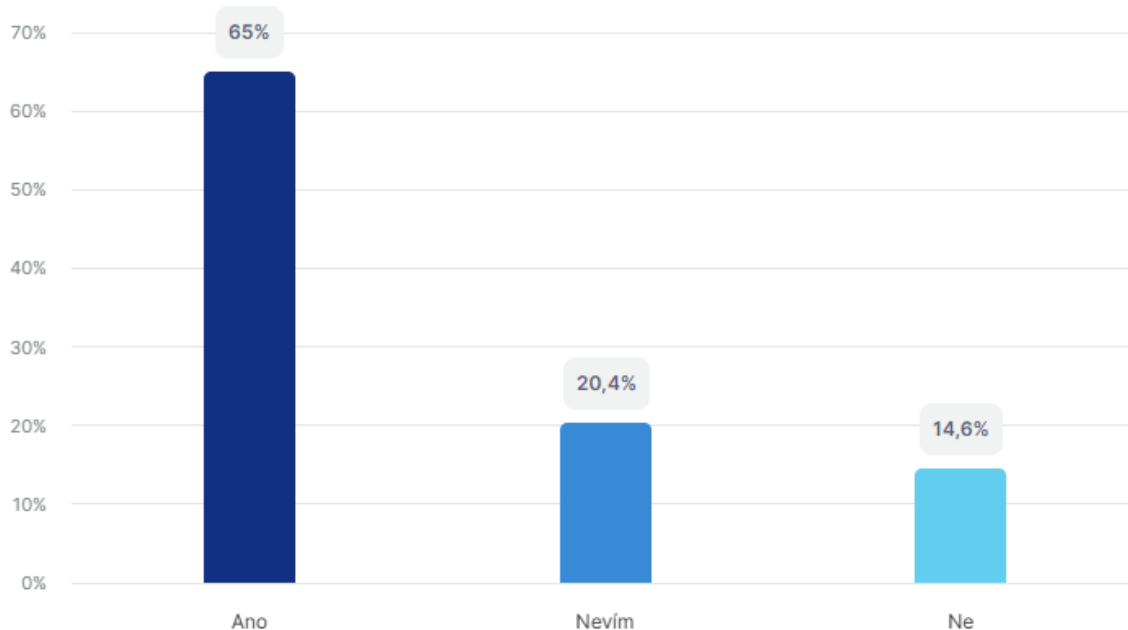
Z hlediska počtu obyvatel v obcích byly odpovědi následující:

- Do 1000 obyvatel – Zlepšení 7 (25,9 %), Zhoršení 12 (44,4 %), Žádná změna 5 (18,5 %), Nevím 3 (11,1 %)
- 1000-2000 obyvatel – Zlepšení 8 (25,8 %), Zhoršení 15 (48,4 %), Žádná změna 4 (12,9 %), Nevím 4 (12,9 %)

- 2000-4999 obyvatel – Zlepšení 7 (23,3 %), Zhoršení 12 (40 %), Žádná změna 7 (23,3 %), Nevím 4 (13,3 %)
- 5000-9999 obyvatel – Zlepšení 7 (41,2 %), Zhoršení 2 (11,8 %), Žádná změna 1 (5,9 %), Nevím 7 (41,2 %)
- Nad 10000 obyvatel – Zlepšení 18 (56,3 %), Zhoršení 4 (12,5 %), Žádná změna 6 (18,8 %), Nevím 4 (12,5 %)

Otázka číslo 10 - Považujete za důležité zachovat místní obecní úřady i v menších obcích?

Graf číslo 3 – Zachování obecních úřadů i v menších obcích?⁴⁹

3 Zachování obecních úřadů i v menších obcích

Graf znázorňuje názory občanů na otázku, zda je pro ně důležité zachovat obecní úřady i v menších obcích.

Otázku Ano označilo 89 respondentů (65 %), Ne 20 (14,6 %) a Nevím 28 (20,4 %).

Z hlediska věku byly odpovědi následující:

Ano odpovědělo 20 dotázaných (76,9 %) do 30 let, 22 (56,4 %) 30-49 let, 31 (63,3 %) 50-65 let, 16 (69,6 %) nad 65 let. Ne odpověděli 4 (15,4 %) do 30 let, 7 (17,9 %) 30-49 let, 6 (12,2 %) 50-65 let a 3 (13 %) nad 65 let. Nevím odpověděli 2 (7,7 %) do 30 let, 10 (25,6 %) 30-49 let, 12 (24,5 %) 50-65 let a 4 (17,4 %) nad 65 let.

Z hlediska pohlaví odpovědělo Ano 30 mužů (52,6 %), Ne 14 mužů (24,6 %) a Nevím 13 mužů (22,8 %). Ano odpovědělo 59 žen (73,8 %), Ne 6 žen (7,5 %) a Nevím 15 žen (18,8 %).

⁴⁹ Vlastní šetření

Z hlediska vzdělání odpověděli respondenti takto:

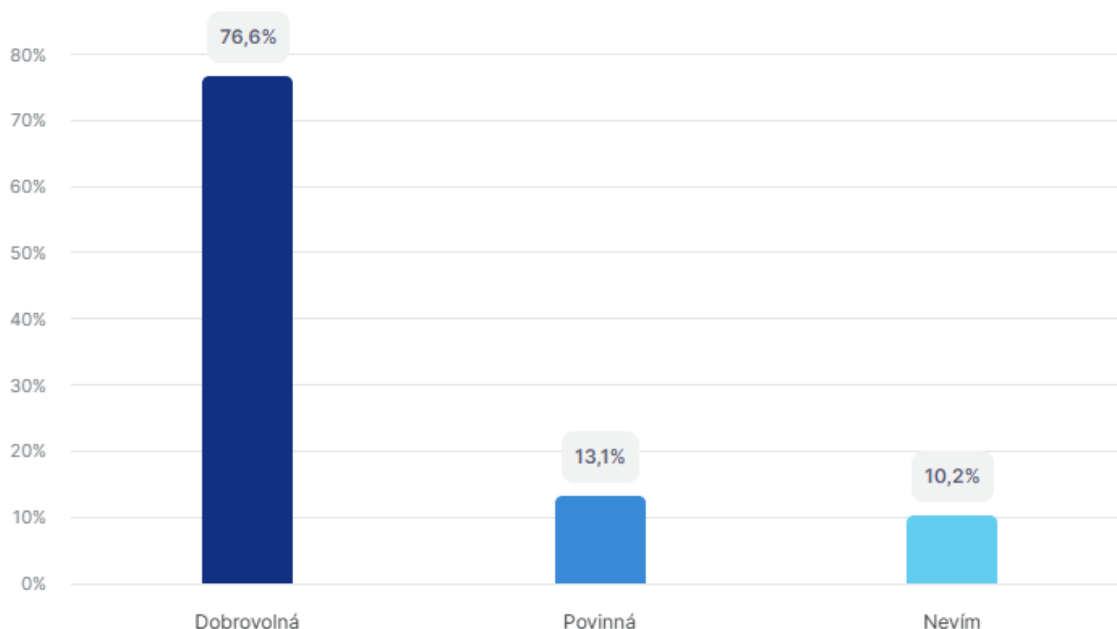
Se základním vzděláním Ano 5 (71,4 %), Nevím 2 (28,6 %). Středoškoláci bez maturity Ano 19 (82,6 %), Ne 2 (8,7 %) a Nevím 2 (8,7 %). Středoškoláci s maturitou Ano 46 (76,7 %), Ne 6 (10 %), Nevím 8 (13,3 %). Respondenti s vyšším odborným vzděláním Ano 12 (52,2 %), Ne 2 (8,7 %), Nevím 9 (39,1 %) a Vysokoškoláci Ano 7 (29,2 %), Ne 10 (41,7 %), Nevím 7 (29,2 %).

Z hlediska počtu obyvatel odpověděli respondenti takto:

- Do 1000 obyvatel – Ano 22 (81,5 %), Ne 3 (11,1 %), Nevím 2 (7,4 %)
- 1000-2000 obyvatel – Ano 23 (74,2 %), Ne 3 (9,7 %), Nevím 5 (16,1 %)
- 2000-4999 obyvatel – Ano 19 (63,3 %), Ne 4 (13,3 %), Nevím 7 (23,3 %)
- 5000-9999 obyvatel – Ano 9 (52,9 %), Ne 2 (11,8 %), Nevím 6 (35,3 %)
- Nad 10000 obyvatel – Ano 16 (50 %), Ne 8 (25 %), Nevím 8 (25 %)

Otázka číslo 11 - Měla by podle Vás být optimalizace počtu obcí dobrovolná (tedy na vůli samospráv) nebo povinná (na vůli vlády ČR)?

Graf číslo 4 – Dobrovolné nebo povinné slučování obcí⁵⁰

1 Dobrovolné nebo povinné slučování obcí

Tento graf znázorňuje odpovědi respondentů na otázku, jestli by sloučení obcí mělo být dobrovolné, tedy na vůli občanů nebo vlády ČR. 21 dotázaných (65,6 %) odpovědělo Dobrovolná, 8 (25 %) Povinná a 3 respondenti (9,4 %) uvedli odpověď Nevím.

Z hlediska věku respondentů odpověděli respondenti takto:

Odpověď Dobrovolná uvedlo 20 dotázaných (76,9 %) do 30 let, 32 (82,1) 30-49 let, 37 (75,5 %) 50-65 let a 16 (69,6 %) nad 65 let. Povinná uvedli 3 respondenti (11,5 %) do 30 let, 4 (10,3 %) 30-49 let, 7 (14,3 %) 50-65 let, 4 (17,4 %) nad 65 let. Nevím odpověděli 3 (11,5 %) do 30 let, 3 (7,7 %) 30-49 let, 5 (10,2 %) 50-65 let a 3 (13 %) nad 65 let.

Z hlediska pohlaví odpovědělo Dobrovolná 43 mužů (75,4 %), Povinná 11 mužů (19,3 %) a Nevím 3 muži (5,3 %). Možnost Dobrovolná označilo 62 žen (77,5 %), Povinná 7 žen (8,8 %), a Nevím 11 žen (13,8 %).

⁵⁰ Vlastní šetření

Z hlediska vzdělání respondenti označili odpovědi takto:

Se základním vzděláním Dobrovolná 4 (57,1 %), Nevím 3 (42,9 %). Středoškoláci bez maturity Dobrovolná 22 (95,7 %), Nevím 1 (4,3 %). Středoškoláci s maturitou Dobrovolná 49 (81,7 %), Povinná 5 (8,3 %), Nevím 6 (10 %). S vyšším odborným vzděláním Dobrovolná 15 (65,2 %), Povinná 6 (26,1 %), Nevím 2 (8,7 %). Vysokoškoláci Dobrovolná 15 (62,5 %), Povinná 7 (29,2 %), Nevím 2 (8,3 %).

Z hlediska velikosti obcí byly odpovědi následující:

- Do 1000 obyvatel – Dobrovolná 22 (81,5 %), Povinná 3 (11,1 %), Nevím 2 (7,4 %)
- 1000-2000 obyvatel – Dobrovolná 24 (77,4 %), Povinná 3 (9,7 %), Nevím 4 (12,9 %)
- 2000-4999 obyvatel – Dobrovolná 24 (80 %), Povinná 3 (10 %), Nevím 3 (10 %)
- 5000-9999 obyvatel – Dobrovolná 14 (82,4 %), Povinná 1 (5,9 %), Nevím 2 (11,8 %)
- Nad 10000 obyvatel – Dobrovolná 21 (65,6 %), Povinná 8 (25 %), Nevím 3 (9,4 %).

7.3 Závěry dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření si kladlo za cíl získat data od široké veřejnosti a následně je interpretovat tak, aby bylo možné navrhnout doporučení pro optimalizaci procesu slučování obcí. Nejvíce spokojeni s prací svých obecních zastupitelů jsou respondenti se středním vzděláním bez maturity, ale i vysokoškoláci. Největší rozdíl mezi spokojeností a nespokojeností občanů je v malých obcích do 2000 obyvatel. U větších obcí tyto rozdíly již tak markantní nejsou.

Ze sloučení obcí mají nejvíce obavy občané nad 50 let a dále lidé se základním vzděláním nebo středoškolským bez maturity. Naopak respondenti s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním se k této problematice vyjádřili většinou pozitivně. Záporné stanovisko vyjádřili též obyvatelé menších obcí do 5000 obyvatel, ale překvapivě i obcí nad 10 000 obyvatel.

Co se týče zkoumané obavy ze ztráty místní identity, nejmenší obavy mají mladí lidé do 30 let. Obavy vyjádřili respondenti s nižším vzděláním než středoškolským s maturitou, lidé s vyšším vzděláním hrozbu ztráty identity nevnímají. Obavu také uvedli občané z menších obcí do 5000 obyvatel, u větších obcí je trend opačný.

Ze šetření také vyplynulo, že negativní dopady sloučení obcí na místní infrastrukturu vnímají spíše občané nad 50 let, respondenti se základním vzděláním nebo středoškolským bez maturity a obyvatelé menších obcí do 5000 obyvatel. Naopak pozitivní vliv na kvalitu veřejných služeb při sloučení obcí uvádějí dvě nejmladší věkové kategorie, lidé se středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším, a také obyvatelé větších obcí.

Dále bylo zkoumáno, zda si lidé přejí zachovat obecní úřady i v menších obcích. Kladně se vyjádřil srovnatelný počet respondentů ze všech věkových kategorií. Z hlediska vzdělání byl trend podobný, jedinou výjimkou byli respondenti s vysokoškolským vzděláním, kteří zachování zastupitelstev v menších obcích za důležité nepovažují. Z hlediska počtu obyvatel v obcích byly odpovědi jednoznačné, drtivou většinou se dotázaní vyjádřili kladně.

Pro povinné snížení počtu obcí se vyslovili pouze respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským. Povinnou optimalizaci také z významnější části zvolili občané z obcí nad 10000 obyvatel ve srovnání s obcemi menšími. Z hlediska věkových kategorií byly odpovědi vyrovnané.

V dotazníkovém šetření byla také dána možnost libovolného vyjádření. Této možnosti využilo 11 respondentů. Nejčastěji zmiňovali obavu z centralizace, obavu o tradice, které v obci přetrvávají, o spolkové aktivity, které jsou nyní podporovány jejich obcí a domnívají se, že po sloučení by tato podpora ustala. Také byla zmíněna rivalita mezi jejich obcí a sousední obcí a jedno vyjádření se týkalo nesouhlasu se současnou vládou.

8 Dopady případného slučování obcí a návrhy na optimalizaci tohoto procesu

8.1 Dopady případného slučování obcí

Proces slučování obcí představuje zásadní změnu v organizaci místní samosprávy, která může mít široké dopady na fungování veřejné správy, komunitní život a celkový rozvoj regionů. Tento proces lze hodnotit z hlediska několika klíčových aspektů: ekonomických, organizačních, sociálních a politických.

8.1.1 Ekonomické dopady

Jedním z hlavních argumentů pro slučování obcí je očekávaná ekonomická úspora. Konsolidace obcí může snížit administrativní náklady a může efektivněji využívat dostupné zdroje. Například sdružení rozpočtů může vést k větší investiční kapacitě, což umožní realizaci infrastrukturních projektů, které by pro jednotlivé obce byly finančně nedosažitelné.

Na druhé straně je nutné zohlednit, že proces slučování může přinést i vysoké počáteční náklady, například na harmonizaci informačních systémů, přerozdělení majetku, reorganizaci personálu nebo sjednocení vyhlášek. Dlouhodobě také nemusí být úspory tak výrazné.

8.1.2 Organizační dopady

Slučování obcí má vliv na reorganizaci pravomocí. Větší územní celky mohou efektivněji poskytovat veřejné služby jako jsou školství, sociální služby či správa dopravní infrastruktury. Nicméně zvýšení administrativní náročnosti může zpomalit rozhodovací procesy a snižovat flexibilitu samosprávy v reakcích na specifické potřeby jednotlivých částí nově vzniklé obce.

Další otázkou je dostupnost veřejných institucí a služeb. Centralizace správy může způsobit, že občané vzdálenějších oblastí budou hůře dosahovat na klíčové služby, jako jsou obecní úřady, mateřské a základní školy nebo zdravotní střediska.

8.1.3 Sociální dopady

Jedním z hlavních rizik slučování obcí je ztráta místní identity a oslabení komunitních vazeb. Malé obce jsou často charakteristické vysokou mírou soudržnosti a

aktivní participace občanů na životě obce. Slučování může tento prvek narušit, což se projeví poklesem politické angažovanosti a důvěry v demokratické procesy.

Na druhou stranu může sloučení poskytnout příležitost k větší profesionalizaci správy a zkvalitnění služeb. Důležité je však zachovat mechanismy, které umožní částem původních obcí udržet si svůj hlas, například prostřednictvím osadních výborů.

8.1.4 Politické dopady

Slučování obcí může ovlivnit dělbu moci mezi občany a jejich zástupci. Ve větších obcích může docházet k oslabení kontaktu mezi volenými zástupci a občany, což může snižovat důvěru ve volené orgány. Současně může být obtížnější reprezentovat specifické zájmy jednotlivých částí obce.

Kladným aspektem může být posílení vyjednávací pozice obce vůči státu nebo jiným subjektům, například v oblasti čerpání dotací nebo přístupu ke společným projektům.

8.2 Návrhy s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů

Případné slučování obcí má potenciál zlepšit efektivitu správy a zároveň přinést ekonomické úspory, ale je nezbytné zvážit jeho dopady na místní komunitu, dostupnost služeb a participaci občanů. Klíčem k úspěchu je transparentní proces, který zohlední specifika jednotlivých regionů a zajistí dlouhodobou udržitelnost změn.

Návrhy Národní ekonomické rady vlády a TOP09 zmiňují zejména ekonomické úspory. Tyto úspory jsou však velmi diskutabilní, jelikož přesná čísla nebyla zveřejněna a návrhy, které byly předloženy Vládě ČR jsou pouze ve formě odhadů. Návrhy také zcela neuvádějí, jaké dopady by tyto změny měly na sociální, organizační a další záležitosti a na kvalitu života obyvatel dotčených obcí, což je jim vyčítáno hlavním kritikem těchto změn, Sdružením místních samospráv. Dále podle mého názoru zcela vynechávají aspekty, které se velmi těžko kvantifikují, zejména důvěru občanů české republiky ve vládu, Parlament a ve státní instituce obecně. Dlouhodobě se ukazuje, že nejvyšší důvěru ze všech volených pozic mají právě starostové a místní zastupitelstva.⁵¹ Ta by mohla být

⁵¹ ČTK. *Nejvyšší důvěru mají starostové, nejhůř jsou na tom poslanci. S politiky je spokojeno jen 14 % lidí* [online]. Praha: 8. 2. 2018 [cit. 2024-11-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/duvera-v-prezidenta-zemana-se-od-prosince-nezmenila/r~3a1dead60ceb11e8a79a0cc47ab5f122/>

výše zmíněnými návrhy poškozena a následky takových změn by mohly pohnout samotnou důvěrou občanů naší země v polistopadovou proměnu, kterou si naše společnost prošla. Z čísel, která vyšla z dotazníkového šetření vychází, že 64 % respondentů je spokojeno, jak se jejich obec stará o veřejné záležitosti, 59 % odpovídajících by nesouhlasilo s tím, aby se obec, ve které bydlí sloučila s jinou, 65 % odpovídajících považuje za důležité zachovat obecní úřady i v malých obcích a dokonce 76 % respondentů odmítá, aby pravomoc sloučit obce měla Vláda ČR.

Z výše zmíněných důvodů je prvním a hlavním doporučením, které tato práce přináší, neslučovat obce rozhodnutím z centrální úrovně. Namísto toho by měla Vláda ČR obce ke slučování spíše motivovat sérií následujících změn a opatření. Současná legislativa umožňuje efektivní spolupráci a sloučení obcí, Vláda by tedy měla více podporovat a motivovat obce k využívání těchto instrumentů.

Jednou z možností, jak obce podpořit ve slučování mohou být jednorázové finanční dotace, které by obec získala v případě, že se rozhodne sloučit s jinou obcí. Tyto dotace by zlepšily infrastrukturu a veřejné služby v obcích a kvalitu života občanů.

Další možností je posílení role osadních výborů. Osadní výbory jsou zmíněny v této práci výše. Nově by tyto výbory mohly být v obcích, které přistoupí ke sloučení, zřizovány zastupitelstvem povinně. Dále by mohly mít právo veta k návrhům zastupitelstva. Tím by mohly odpadnout současné obavy některých obcí a jejich občanů, že sloučením s větší obcí ztratí vliv na veřejné rozhodování, které se jich bytostně týká a bude rozhodováno o nich bez nich.

Jednou z hlavních obav místních samospráv, kvůli kterým se obávají sloučení, je míra byrokracie a složitost celého procesu. Vláda ČR by tedy prostřednictvím ministerstva vnitra mohla vytvořit speciální tým odborníků věnující se slučování obcí. Obec by pouze oznámila svůj záměr o sloučení a o všechny právní a jiné detaily by se postarala tato pracovní skupina ministerstva vnitra. Stát by na sebe také vzal všechny náklady týkající se těchto služeb a celého procesu slučování, jako například nové určení hranic, harmonizaci vyhlášek, sloučení rozpočtů a konání nových nebo doplňujících voleb do místního zastupitelstva.

Stát by měl také prostřednictvím konferencí a workshopů, které by organizovalo ministerstvo vnitra propagovat dobrou praxi. Na těchto shromážděních by byly prezentovány výsledky v obcích, které již ke sloučení přistoupily a mohly by sdělit své

zkušenosti s celým procesem, i s vývojem v jejich obci po něm. Dále by mohly být vydávány publikace a případové studie, které by dokumentovaly, jakým způsobem bylo slučování provedené, jaká rizika se podařilo eliminovat a jakých výhod bylo dosaženo. Mediální kampaň by mohla zahrnovat dokumenty, články a reportáže o přínosech slučování, zaměřené na širokou veřejnost.

Mělo by být také garantováno zachování místní identity. Historické názvy obcí by byly zachovány jako názvy částí sloučené obce, což by pomohlo minimalizovat obavy občanů ze ztráty identity. Symbolika obcí, jako jsou znaky, vlajky nebo tradiční akce, by byly integrovány do nově vzniklé obce tak, aby každá část měla možnost reprezentovat svou historii a tradice. Podpora kulturní a společenské činnosti by byla rozšířena o financování místních slavností, spolkových aktivit a dalších akcí, které by posílily vazby mezi obyvateli.

Závěr

Slučování obcí. V České republice velmi kontroverzní téma, na kterém je obtížné najít shodu jak mezi politickou reprezentací, tak mezi odborníky. Jedna strana argumentuje ekonomickým prospěchem a modernizací veřejné správy v období technologického pokroku a dynamické doby. Na opačné straně stojí zastánci tradičního uspořádání venkova, kteří odmítají změnu, která podle nich dosud fungovala. V práci byly představeny 3 postoje ke slučování obcí. Postoj organizací a politických uskupení, které navrhuje slučování obcí, organizací, do kterých se místní samosprávy sdružují a postoj občanský, který byl vyjádřen prostřednictvím dotazníkového šetření.

V první, teoretické části práce, byla analyzována odborná literatura se zaměřením na historii obcí v Českých zemích, obecní zřízení, právní rámec upravující obecní zřízení a orgány obcí. Dále byly uvedeny možnosti sloučení obce podle současného právního řádu a možnost jejich spolupráce na bázi dobrovolného svazku obcí.

V další části se práce věnovala konceptu centralizace a decentralizace a samotným návrhům na slučování obcí. Představeny byly jak argumenty příznivců sloučení obcí tak odpůrců.

V praktické části bylo provedeno dotazníkové šetření s cílem získat občanský postoj. Získaná data byla poté vyhodnocována podle pohlaví, věku, nejvyššího dosaženého vzdělání a počtu obyvatel obce, ve které respondent bydlí. Výsledkem, byť z určitého vzorku populace, bylo zjištění, že nadpoloviční většina občanů si slučování obcí nepřejí. Důvodem může být fakt, že česká populace je přirozeně konzervativnější než občané v jiných evropských státech. Dalším velmi důležitým faktorem by mohly být historické důvody. České země po staletí bojovaly s pocitem krivdy, útlaku a pocitem, že je rozhodováno o nás bez nás ze strany mnohými nenáviděné rakouské monarchie. Potřebu vládnout si sami mají občané naší země silně zakořeněnou a jsou nedůvěřiví k jakýmkoliv změnám. Pro velkou část populace je také obecní úroveň tou nejviditelnější a jedinou složkou demokratického zřízení, kterou dokáží sledovat. Její jakékoliv omezení jim tedy může připadat nemístné. Další a podrobnější příčiny by mohly být předmětem dalšího zkoumání.

Práce analyzovala možnosti slučování a spolupráce, které obce již mají podle současné legislativy a zhodnotila tento právní rámec jako dostatečný. Současné právní

předpisy, které jsou účinné k datu odevzdání práce, by k dobrovolnému slučování obcí prostřednictvím pozitivního tlaku nemusely být novelizovány. Dále byly v práci uvedeny možné dopady sloučení obcí a v závěru byly navrženy doporučení s ohledem na efektivní správu a rozvoj regionů. Doporučení se týkala zejména kroků, které by mohly obce ke slučování motivovat, jelikož hlavním doporučením autora práce je neslučovat obce centrálním rozhodnutím. Důvodem tohoto doporučení byla zejména zjištění, že současný právní řád již nyní umožňuje dobrovolné slučování obcí a další možnosti spolupráce obcí. To by mohlo nenásilně vést k navrhovaným úsporám ve veřejných rozpočtech. Dalším důvodem pro nedoporučení slučování byly nepřesné odhady úspor ze strany navrhovatelů a nemožnost predikce vývoje důvěry v demokratické principy v naší zemi.

Práce si nekladla za cíl hodnotit návrhy na slučování, zejména jejich ekonomický přínos veřejným rozpočtům. Mohla by nicméně sloužit jako podklad pro případné politické rozhodnutí, který, ač v omezené míře, odráží názor veřejnosti na tuto problematiku.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ALI, S., MACHART, F., VIMMR, M., K. *Negativní aspekty slučování municipalit: analýza akademické diskuze*. Acta Politologica. Praha: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, 2012. 283 s. ISSN 1803–8220.
2. BALÍK, S. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
3. ČITRANIČ, M., GUBAŇOVÁ, M., SCHWARZOVÁ, L., VALACH, M. *Teória, riadenie a organizácia verejnej správy*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2022. 180 s. ISBN 978-80-552-2479-4.
4. ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada Publishing, 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-3061-5.
5. HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J.; DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátku státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007. 570 s. ISBN 978-80-7106-906-5.
6. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
7. HRADECKÝ, T., HORÁK, P., BOŠTÍK, P. *České, slovenské a československé dějiny 20. století IX*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2014. 568 s. ISBN 978-80-7405-362-7
8. JEŽEK, J. *Konsolidace obecní struktury v České republice: mezi slučováním obcí a meziobecní spoluprací. Trendy v podnikání*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016, roč. 6, číslo, ISSN 1805-0603.
9. JEŽEK, J., MALAST, J., KOPECKÝ, M., a KAŇKA, L. *Spolupráce obcí a měst: české a evropské přístupy ke slučování obcí a meziobecní spolupráci*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015. 211 s. ISBN 978-80-261-0698-2.
10. KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí: základy obecního práva*. Praha: Codex Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85963-73-6.
11. KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde, 2001. 423 s. ISBN 80-7201-272-X.
12. KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 299 s. ISBN 978-80-7201-665-5.

13. PRŮCHA, P. *Místní správa*. Brno: Masarykova univerzita. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, 2018. 276 s. ISBN 978-80-210-9007-1
14. TRHLÍNOVÁ, K., Z. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 229 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
15. VAJDOVÁ Z., ČERMÁK, D. a ILLNER M. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního řízení v roce 1990*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. 108 s. ISBN 80-7330-086-9.

Elektronické zdroje

1. BASTLOVÁ, M. *Starostové odmítají sloučení. „Jako 50. léta,“ hřímá jejich zástupce*. [online]. Praha: Seznam zprávy 23. 8. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-ptam-se-ja-je-to-jako-nucena-kolektivizace-rika-lukl-ke-slucovani-obci-258247>
2. BAROCH, P. *Česko má zbytečně moc obcí. Proč je stát nechce zredukovat, přestože by tak ušetřil miliardy?* In SPM Media. Hrot 24. Politika [online]. Praha: SPM Media, 27. 6. 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.hrot24.cz/clanek/chcete-usetrit-miliardy-slucte-obecni-urady-HJiMZ>
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Územní jednotky*. [online]. Praha: ČSÚ, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/uzemni-jednotky?pocet=10&start=0&podskupiny=341&razeni=-datumVydani>
4. ČTK. *Nejvyšší důvěru mají starostové, nejhůř jsou na tom poslanci. S politiky je spokojeno jen 14 % lidí* [online]. Praha: 8. 2. 2018 [cit. 2024-11-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/duvera-v-prezidenta-zemana-se-od-prosince-nezmenila/r~3a1dead60ceb11e8a79a0cc47ab5f122/>
5. ČTK. *Sdružení místních samospráv odmítá návrhy na slučování škol i obcí*. [online]. Praha: novinky.cz, 10.10. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/veda-skoly-sdruzeni-mistnich-samosprav-odmita-navrhy-na-slucovani-skol-i-obci-40492511>
6. HRONOVÁ, Z. *Spojování obcí naráží na demokracii, přesto některé příklady existují*. [online]. Praha: Deník.cz, 21.9.2024 [cit. 2024-11-1]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/obec-samosprava-starosta-slucovani-demokracie.html

7. KOUBOVÁ, K. *Sloučení malých obcí efektivní nebude. Změňte závěr doporučení, vyzývá NERV Lizner ze Svazu měst a obcí.* [online]. Praha: Český rozhlas, 10. 11. 2022, [cit. 2024-11-06].
Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/slouceni-malych-obci-efektivni-nebude-zmente-zaver-doporuceni-vyzyva-nerv-lizner-8866551>
8. KŘOVÁK, J. *TOP 09 navrhuje „optimalizaci“ samospráv a rušení radnic.* [online]. Praha: Echo24, 29. 6. 2024 [cit. 2024-10-31].
Dostupné z: <https://www.top09.cz/co-delame/medialni-vystupy/top-09-navrhuje-optimalizaci-samosprav-a-ruseni-radnic-31665.html>
9. MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika meziobecní spolupráce v ČR. Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-meziobecni-spoluprace-v-cr-priklady-dobre-praxe-a-doporuceni-pro-realizaci-meziobecni-spoluprace.aspx>
10. MINISTERSTVO VNITRA. *Společenství obcí.* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://spolecenstviobci.gov.cz/>
11. NERV. *Návrhy NERV.* [online]. Praha: pracovní materiál [cit. 2024-10-31].
Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/NERV/aktuality/navrhy-NERV.pdf>
12. OECD. *Přehled o stavu veřejné správy: Česká republika: Česká republika na cestě k modernější a efektivnější veřejné správě*, Paříž: Paris publishing, 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/2651546f-cs>.
13. SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČESKÉ REPUBLIKY. *Uspořit slučováním obcí? SMS ČR se dotazuje premiéra, na jakých základech stojí návrhy ekonomů z NERV.* [online]. Praha: SMS 19.4. 2024 [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/seniori/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/usporit-slucovanim-obci-sms-cr-se-dotazuje-premiera-na-jakych-zakladech-stoji-navrhy-ekonomu-z-nerv-3697cs.html>
14. VRLÁK, M. *Vládní špičky odmítly slučování malých obcí. Podle NERV by opatření ušetřilo deset miliard* [online]. Praha: Česká televize, 11. 11. 2022 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vladni-spicky-odmitly-slucovani-malych-obci-podle-nerv-by-opatreni-usetrilo-deset-miliard-13881>

Legislativní dokumenty

1. 1/1993 Sb., Ústava ČR
2. Zákon 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratek

NERV – Národní ekonomická rada vlády

STAN – Starostové a nezávislí

KHV PEF – Katedra humanitních studií Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Seznam tabulek a grafů

1 Spokojenost se zajištěním potřeb	37
2 Stanovisko ke sloučení obce respondenta	41
3 Zachování obecních úřadů i v menších obcích	465
4 Dobrovolné nebo povinné slučování obcí.....	487

Seznam příloh

1 Dotazníkové šetření 1. strana	65
2 Dotazníkové šetření 2. strana	66

Přílohy

Dotazníkové šetření

1. Jaký je Váš věk?

- ☐ Méně než 30 let
- ☐ 30–49 let
- ☐ 50–65 let
- ☐ 65 a více let

2. Jaké je Vaše pohlaví?

- ☐ Muž
- ☐ Žena

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- ☐ Základní
- ☐ Středoškolské bez maturity
- ☐ Středoškolské s maturitou
- ☐ Vyšší odborné
- ☐ Vysokoškolské (bakalářské, magisterské a vyšší studijní programy)

4. Kolik obyvatel má obec, ve které žijete?

- ☐ Méně než 1 000
- ☐ 1 000–2 000
- ☐ 2 000–4 999
- ☐ 5 000–9 999
- ☐ Nad 10 000

5. Jste spokojen/a s tím, jak se stará obec, ve které bydlíte o potřeby obyvatel?

- ☐ Ano, jsem
- ☐ Ne, nejsem
- ☐ Nevím

6. Slyšel/a jste o návrzích na sloučení malých obcí?

- ☐ Ano
- ☐ Ano, ale nevím, o co jde
- ☐ Ne, neslyšel/a jsem o tom
- ☐ Nezajímá mě to

7. Souhlasili byste s tím, aby se Vaše obec sloučila s jinou obcí?

- ☐ Ano, bez výhrad
- ☐ Ano, za určitých podmínek
- ☐ Spíše ne
- ☐ Ne, nikdy
- ☐ Nevím

8. **Obáváte se, že by sloučení Vaší obce s jinou mohlo vést ke ztrátě pocitu místní identity?**
- ☐ Ano
 - ☐ Ne
 - ☐ Nevím
9. **Jaký vliv by podle Vás mohlo mít slučování obcí na kvalitu veřejných služeb (dostupnost školství, dopravy, infrastruktury)?**
- ☐ Zlepšení
 - ☐ Zhoršení
 - ☐ Žádná změna
 - ☐ Nevím
10. **Považujete za důležité zachovat místní obecní úřady i v menších obcích?**
- ☐ Ano
 - ☐ Ne
 - ☐ Nevím
11. **Měla by podle Vás být optimalizace počtu obcí dobrovolná (tedy na vůli samospráv) nebo povinná (na vůli vlády ČR)?**
- ☐ Dobrovolná
 - ☐ Povinná
 - ☐ Nevím
12. **Zde je možnost pro Vaše libovolné vyjádření.**